CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 469-470 / decembrie 2022

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

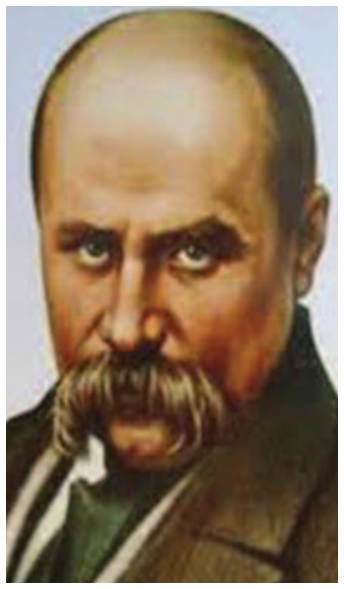

Luptați și veți învinge!

Ne apropiem cu paşi repezi de finalul acestui an, care nu a fost uşor pentru niciunul dintre noi. Am intrat în 2022 cu speranţe renăscute şi noi aşteptări, pe fondul ieşirii din pandemia de Covid-19, care ne afectase semnificativ vieţile şi obiceiurile. Aveam toate premisele revenirii la normalitate, după aproape doi ani de restricţii, dar, în dimineaţa zilei de 24 februarie, Europa a fost zguduită de un conflict armat, atunci când Rusia a invadat Ucraina, după aproape 80 de ani de pace pe bătrânul continent.

Zeci de mii de refugiaţi au intrat în România în primele săptămâni de război, iar noi, cu toţii, împreună, întreaga societate românească, am oferit, dincolo de ajutorul de urgenţă, o adevărată lecţie de umanitate, empatie şi solidaritate cu poporul ucrainean. Românii şi-au deschis casele şi inimile, deopotrivă, şi au încercat să găsească cele mai bune soluţii pentru a-i ajuta pe vecinii lor nevoiţi să-şi părăsească ţara, din cauza agresiunii Rusiei.

De aceea, în aceste momente speciale, aş dori să le mulţumesc încă o dată tuturor celor care au ajutat şi continuă să ajute poporul ucrainean, afectat de război şi suferinţă. Totodată, vreau să-mi exprim recunoştinţa pentru întreaga activitate şi eforturile depuse în decursul acestui an de fiecare membru al comunităţii ucrainene din România. Sunt ferm convins că, împreună, vom reuşi să trecem cu bine şi peste această criză şi, totodată, nutresc speranţa ca Noul An să aducă pacea şi stabilitatea în regiunea noastră.

Sărbătorile de iarnă aduc în sufletele noastre nu doar bucurie şi speranţă, ci şi emoţia reîntregirii familiei şi reîntâlnirii cu prieteni dragi. Fie ca aceste sărbători să vă umple inima de dragoste şi binecuvântare şi să vă aducă multă sănătate, bucurie, speranţă, pace şi linişte interioară!

Sărbători fericite tuturor!

Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae Miroslav PETREŢCHI

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** — pag. 2
- **Cronica activității UUR** — pag. 4-5
- **Ziua Limbii Ucrainene în România** — pag. 6-7
- **Mykola Kuliş, omagiat la Cluj-Napoca** — pag. 8
- **Concurs de interpretare a cântecului ucrainean, la Timiş** — pag. 8
- **„Culorile cergii”, la Rona de Sus** — pag. 9
- **Festivalul tradițiilor de toamnă, la Tarna Mare** — pag. 9
- **Ziua Educației, marcată la Suceava** — pag. 11
- **Victimele Holodomorului, comemorate în filialele UUR** — pag. 13-14
- **Sărbătorile creştine de iarnă** — pag. 15
- **Naşterea Domnului** — pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Datorită politicilor sale de promovare a utilizării limbii materne, România este considerată un model demn de urmat pentru alții. Din păcate, mai sunt derapaje, iar fiecare caz, chiar și izolat, de încălcare a acestor politici, trebuie analizat cu seriozitate, pentru a nu influența negativ toate realizările din acest domeniu.

Cu un astfel de caz deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi s-a confruntat la sfârșitul lunii octombrie, când Uniunea Ucrainenilor din România a organizat „Caravana folclorului ucrainean", care a străbătut toate localitățile în care trăiesc etnici ucraineni și care, la 23 octombrie, a poposit în satul Coștiui, comuna Rona de Sus, jud. Maramureș, comună în care peste 90% din locuitori sunt etnici ucraineni.

Atmosfera festivă, la care au participat reprezentanții administrației publice din România și Ucraina, reprezentanții bisericilor ucrainene, elevii și cadrele didactice din localitățile cu populație ucraineană, inclusiv refugiații din Ucraina, a fost umbrită de atitudinea neprietenoasă a edilului comunei, care a refuzat organizarea evenimentului pe domeniul public.

Dacă atitudinea șovină și discriminatorie a edilului este una cunoscută, nu mică a fost mirarea tuturor când șeful de post Vasile Țiplea a încercat în repetate rânduri, telefonic, să împiedice organizarea evenimentului cultural, alăturându-se demersurilor primarului în încercarea de a induce în eroare angajați și membri din conducerea UUR, cu privire la imposibilitatea organizării unui eveniment cultural pe domeniul privat, ultima încercare având loc la 20 octombrie, chiar în timpul ședinței de Consiliu a Uniunii Ucrainenilor din România, la care au asistat toți membrii Consiliului și personalul auxiliar.

La solicitările reprezentanților UUR de a comunica motivul legal pentru care a sunat la sediul local UUR, precum și de a menționa dispoziția legală care interzice organizarea unui eveniment cultural pe un domeniu privat, pe un ton arogant și pe alocuri agresiv, acesta a răspuns că, pentru a afla aceste motive, Uniunea trebuie să-i adreseze o solicitare în scris.

Este pentru prima dată în istoria postdecembristă când, într-o comună cu populație majoritar ucraineană, un lucrător din cadrul MAI, prin comportamentul și demersurile menționate mai sus, se alătură demersurilor șovine și discriminatorii ale edilului localității pentru a pune piedici unui proiect cultural care are drept scop tocmai promovarea tradițiilor, obiceiurilor, limbii și portului etnicilor ucraineni din România.

Cunoscând implicarea și aportul ministrului Afacerilor Interne, Lucian Bode, pentru asigurarea unui spațiu de conviețuire multietnic, pașnic și tolerant, Nicolae Miroslav Petrețchi i-a solicitat acestuia să-i comunice poziția ministerului de resort față de comportamentul abuziv al șefului de post din Rona de Sus, Vasile Țiplea.

* * *

Cu fiecare modificare a conducerii Ministerului Educației, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a readus în discuție problema reglementarii situației juridice a Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko" din Sighetu Marmației. Deși proiectele de reabilitare a imobilului sunt pregătite, ele nu pot fi demarate, întrucât cele două niveluri ale clădirii constituie obiectul unui titlu separat.

Cele două clase, care găzduiau clubul sportiv școlar la parterul clădirii, s-au mutat demult în alte spații, dar, chiar și astăzi, după zeci de sesizări, întâlniri și dezbateri, titlurile separate nu au ajuns în proprietatea unei singure entități, pentru a putea fi demarate lucrările.

„Un oarecare interes pentru soluționarea problemei a existat în 2019, când o echipă a Ministerului Educației s-a deplasat la Sighetu Marmației și au fost identificați pașii pentru trecerea clădirii în administrarea Primăriei Sighetu Marmației. Însă situația a rămas neschimbată, în ciuda numărului tot mai mare de elevi, inclusiv preșcolari și refugiați. Mi s-a răspuns că, după toți acești ani, încă se colectează documentația necesară", a menționat deputatul în Întrebarea scrisă adresată ministrului Educației, doamna Ligia Deca.

„Am rugat-o pe doamna ministru să îmi comunice oficial stadiul soluționării situației juridice a liceului «Taras Șevcenko» și motivele care împiedică efectuarea lucrărilor de întreținere atât de stringente emblematicii clădiri", spune deputatul, dorind să afle, totodată, dacă, în toată această perioadă, au fost identificați funcționari aflați în subordinea Ministerului Educației care nu și-au îndeplinit atribuțiile cu privire la această speță.

* * *

Cunoscând implicarea Consiliului Județean pentru soluționarea problemelor semnalate de toți cetățenii județului Maramureș, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a considerat necesară aducerea la cunoștința președintelui acestuia, domnului Ionel Bogdan, a problemei semnalate de etnicii ucraineni cu privire la situația Drumului Județean 185 Crăciunești – Lunca la Tisa. Singurul drum de acces către Lunca la Tisa este surpat la ieșirea din Bocicoiu Mare, comuna aparținătoare, circulația efectuându-se, de peste trei luni, pe un singur sens de mers.

Această problemă nu este de competența autorităților centrale, fiind un drum aflat în grija Consiliului Județean Maramureș, prin urmare, domnul Petrețchi s-a adresat președintelui Ionel Bogdan, căruia i-a atras atenția și asupra faptului că porțiunea prăbușită se extinde și poate afecta inclusiv circulația feroviară.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

În fiecare an, la data de 10 decembrie, celebrăm semnarea Declarației universale a drepturilor omului. Acest document, semnat la Paris în 1948, deși nu are statutul unui tratat internațional, reprezintă piatra de temelie în eforturile noastre pentru atingerea idealurilor comune ale națiunilor libere, în vederea promovării valorilor democratice.

Cu această ocazie, de la tribuna Parlamentului, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a

PARLAMENTUL A RECUNOSCUT HOLODOMORUL DREPT O CRIMĂ ÎMPOTRIVA POPORULUI UCRAINEAN

Plenul comun al Camerei Deputaților și Senatului a adoptat miercuri, 23 noiembrie, Declarația prin care a recunoscut Holodomorul (foametea deliberată din 1932-1933 din Ucraina) drept o crimă îngrozitoare împotriva poporului ucrainean și împotriva umanității.

Deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a inițiat acest demers pentru a comemora unul dintre cele mai tragice momente ale istoriei poporului ucrainean – Marea Foamete (Holodomor) din 1932-1933 –, întrucât a patra sâmbătă din luna noiembrie a fiecărui an este ziua în care ucrainenii de pretutindeni cinstesc memoria celor aproximativ 10 milioane de conaționali decedați din cauza politicilor represive ale regimului stalinist.

În contextul comemorării a 90 de ani de la Holodomorul anilor 1932-1933, parlamentarul a dorit să readucă în prim-plan acest episod dureros, parte a memoriei colective ucrainene, de care avem datoria să ne amintim pentru ca ororile trecutului să nu se repete niciodată. Totodată, acum, la 9 luni de la declanșarea agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, adoptarea acestei declarații reprezintă un puternic semnal de susținere și solidaritate cu poporul ucrainean, precum și un gest firesc de omagiere a milioanelor de vieți nevinovate, curmate brutal în acea perioadă.

Reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a mulțumit tuturor celor care au susținut și au votat această inițiativă cu o puternică semnificație simbolică pentru ucrainenii din întreaga lume.

dorit să sublinieze că astăzi, mai mult decât oricând, perioada dificilă pe care o traversează Europa ne arată că drepturile noastre, ale tuturor, deși universale și intangibile, sunt extrem de fragile, iar realitatea ne-a demonstrat, încă o dată, că pentru protejarea acestora sunt necesare eforturi continue.

Reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a amintit despre eforturile considerabile pentru apărarea drepturilor omului – dreptul la viață, dreptul la libertate și dreptul la securitatea sa – depuse în prezent de Ucraina, care trebuie să lupte cu un invadator nemilos, ce își continuă expansiunea teritorială, inclusiv prin comiterea de crime de război, crime împotriva umanității, terorism, deportări și chiar genocid.

De aceea, într-o perioadă plină de incertitudini, după doi ani de pandemie și aproape un an de război, luând act de drama prin care trece poporul ucrainean, trebuie să rămânem conștienți de importanța respectării și protejării drepturilor pe care le avem în calitate de cetățeni ai României democratice, ca parte a lumii civilizate, în care aceste drepturi fundamentale sunt consfințite, inclusiv, prin Constituție, a declarat deputatul.

Respectând și promovând drepturile fundamentale ale omului, demnitatea și valoarea ființei umane, împreună cu drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, încurajând îmbunătățirea relațiilor interumane, buna conviețuire și cooperarea între națiuni, vom contribui la crearea unei lumi mai bune, sub semnul păcii și al armoniei, a conchis Nicolae Miroslav Petrețchi.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru perioada 23-24.11.2022, în sala de conferinţe a unui complex hotelier din municipiul Galaţi, judeţul Galaţi, şedinţa ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane şi contabilitate cu privire la situaţia financiar-contabilă pentru luna octombrie 2022, precum şi rezultatele reieşite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât şi din verificarea deconturilor transmise de preşedinţii de filiale.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna decembrie 2022, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice, şi anume: „Parada costumului popular ucrainean”, „Festivalul de colinde şi obiceiuri ucrainene”, „Sfântul Nicolae în mijlocul copiilor & Sărbătoarea pomului de Crăciun”, „Moş Crăciun cu plete dalbe”, „300 de ani de la naşterea scriitorului, poetului şi fabulistului Hrihorii Skovoroda (1722-1794)”, „Festivalul minorităţilor”, „Colinda ucraineană – specificitatea acesteia în Bucovina”, „Târgul internaţional de carte Gaudeamus” etc. Toate devizele prezentate de filiale şi de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către preşedintele UUR a referatelor de necesitate pentru luna decembrie 2022. Prin acestea, filialele şi comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfăşurarea şedinţelor de Comitet şi participarea la şedinţele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodăreşti, achiziţia de obiecte de uz casnic şi gospodăresc, de materiale consumabile, de combustibil şi de electrocasnice, acordarea de cadouri pentru copiii ucraineni refugiaţi care încep cursurile de limba română, din fondurile de donaţii etc. În urma dezbaterilor, a fost aprobat un număr de 102 referate, iar 4 referate vor fi rediscutate la următoarea şedinţă a Radei.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl preşedinte a expus, în sinteză, activităţile desfăşurate în calitate de deputat, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

Spre sfârşitul lucrărilor şedinţei, au fost analizate şi dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfăşurarea activităţii Uniunii Ucrainenilor din România, printre care semnarea acordurilor de parteneriat cu: Administraţia de Stat din Lviv, Institutul Internaţional de Educaţie, Cultură şi Relaţii cu Diaspora al Universităţii Naţionale „Politehnica Lviv”, TVR – Departamentul Emisiuni pentru Minorităţi – Secţia alte Minorităţi, Consiliul de Stat al regiunii Transcarpatia, Academia de Cultură şi Artă din Ujgorod, Asociaţia Infocons, Muzeul de Arhitectură şi Civilizaţie Populară din Ujgorod, acordarea de sprijin financiar unui etnic ucrainean bolnav, din fonduri proprii etc.

La încheierea şedinţei, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele şi măsurile analizate şi aprobate, acestea fiind semnate de toţi membrii Radei.

Următoarea şedinţă de lucru a Consiliului va avea loc la o dată şi într-o locaţie care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Bucuria toamnei la ucraineni

Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Arad, cu ajutorul Organizaţiei locale a UUR Vasile Goldiş, a organizat sâmbătă, 22 octombrie 2022, la Căminul cultural din localitatea Vasile Goldiş evenimentul cultural „Bucuria toamnei la ucraineni”.

Aşa cum îi spune numele, tema acestui eveniment a fost TOAMNA, anotimpul care aduce deopotrivă bucurie şi visare; bucurie în fiecare roadă a pământului, dar şi visare în zilele când ultimele zbateri ale verii încălzesc sufletele oamenilor.

Organizatorii şi-au propus şi au reuşit ca prin acest eveniment cultural să strângă laolaltă etnici ucraineni care să se bucure împreună de bunătăţile toamnei şi de cântecele ucrainene, uitând, măcar pentru o vreme, de evenimentele triste care se petrec în lume.

Privilegiul de a cânta în limba maternă reprezintă o mare bucurie, iar Uniunea Ucrainenilor din România face eforturi permanente pentru ca acest lucru să se întâmple.

Pe scena frumos decorată cu roadele toamnei, au urcat să îi încânte pe cei prezenţi cu cântecele lor: Grupul „Nadiia” al Filialei UUR Arad, coordonat de doamna profesoară Anna Hanţig; Ana Miculaiciuc; Grupul vocal din Vasile Goldiş, condus de doamna Flavia Culda, soţia preotului ortodox din localitate; Grupul de copii din Ucraina, îndrumaţi de domnul Dmytro Isaiev.

Au onorat invitaţia domnului Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele UUR Filiala Arad, domnul primar al comunei Beliu, Emanuel Horhat-Coraş, domnul viceprimar, Ioan Mihoc, doamna Nicoleta Sebastian, consilier local, precum şi părintele paroh George Florin Culda de la Parohia Ortodoxă Vasile Goldiş.

Domnul primar şi-a exprimat solidaritatea cu poporul ucrainean greu încercat în aceste momente şi a menţionat buna colaborare pe care o are cu etnicii ucraineni stabiliţi în comuna Beliu, precum şi cu domnul Gavrilă Miculaiciuc, menţionând că este deschis şi pe mai departe în realizarea unor acţiuni comune.

Evenimentul s-a desfăşurat în mare armonie, primind binecuvântarea părintelui atât la început, cât şi la sfârşit, printr-o rugă comună a tuturor celor prezenţi pentru linişte, pace şi înţelegere.

Domnul Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele Filialei Arad a UUR, a mulţumit Uniunii Ucrainenilor din România şi implicit domnului Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele acesteia, pentru sprijinul financiar acordat şi de această dată, pentru ca totul să se desfăşoare în cele mai bune condiţii.

Gianina BUTAR

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

Comitetul Comisiei pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la 28 octombrie, evenimentul cultural „180 de ani de la naşterea şi 120 de ani de la moartea compozitorului ucrainean Mykola Lysenko”.

În cadrul evenimentului, au fost prezentate comunicări şi referate despre viaţa şi opera lui Mykola Vitaliyovyci Lysenko (22 martie 1842 – 6 noiembrie 1912), fiind, totodată, susţinut şi un concert în cinstea marelui compozitor, pianist, dirijor şi etnomuzicolog ucrainean, care aparţine perioadei romantice târzii. În epocă, era figura centrală

a muzicii ucrainene, a cărui operă include lucrări corale, muzică orchestrală şi de cameră şi multe piese pentru pian solo. Deseori, acesta este considerat întemeietorul tradiţiei muzicale naţionale din perioada renaşterii naţionale ucrainene, lucru demonstrat cel mai bine în opera sa epică „Taras Bulba”, după nuvela omonimă a lui Mykola Gogol, a cărui complexitate a împiedicat punerea în scenă în timpul vieţii lui Lysenko.

Pentru a promova şi cultiva cultura ucraineană, Mykola Lysenko a pus pe muzică operele multor poeţi ucraineni, în special ale lui Taras Şevcenko, căruia i-a fost deosebit de devotat. Muzica compusă de Lysenko pentru un poem patriotic al lui Oleksandr Konyskyi, cunoscut sub numele de „Rugăciune pentru Ucraina”, a devenit imnul spiritual al Ucrainei.

Evocarea compozitorului ucrainean M. Lysenko, organizată la Bucureşti, s-a bucurat de prezenţa unui public larg, format din membri ai Filialei Bucureşti a UUR, studenţi, jurnalişti, scriitori, muzicieni şi actori din capitala României.

***

Peste 100 de copii, proveniţi din unităţi de învăţământ unde se studiază limba şi literatura ucraineană, au participat, la data de 4 noiembrie, în judeţul Timiş, la concursul zonal de interpretare „Drag mi-e cântecul ucrainean”.

Au luat parte elevi ai şcolilor gimnaziale din Ştiuca, Dragomireşti, Darova, Bethausen, Petroasa Mare, de la Şcoala Gimnazială „Anişoara Odeanu” din Lugoj şi de la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”. Din juriu, au făcut parte Vasile Bilan, profesor de religie ortodoxă, Ana Hrin, profesoară de muzică, şi Maria Bejerea, profesor învăţământ primar.

Descoperirea şi dezvoltare abilităţilor artistice ale copiilor, a dragostei pentru cântecul ucrainean şi a stimulării interesului pentru muzică au fost doar câteva dintre scopurile organizării acestui concurs. Totodată, acţiunea cultural-artistică a vizat încurajarea elevilor să progreseze în studiul limbii materne şi în dezvoltarea spiritului de competiţie.

Responsabilii în descoperirea de talente au fost organizatorii: Filiala Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România şi Şcoala Gimnazială Ştiuca, în parteneriat cu Primăria comunei Ştiuca. La deschidere, au luat parte, alături de numeroşi reprezentanţi ai comunităţii ucrainene, preşedintele Filialei Timiş a UUR, Gheorghe Hleba, împreună cu primarul localităţii, Vasile Bejera, şi directorul şcolii gazdă, Nicolae Benzar.

***

Institutul Internaţional pentru Educaţie, Cultură şi Relaţii cu Diaspora al Universităţii Naţionale Politehnica din Lviv (Ucraina), reprezentat de directorul Iryna Kliucikovska, şi Uniunea Ucrainenilor din România, reprezentată de preşedintele Nicolae Miroslav Petreţchi, au semnat, pe 10 noiembrie, la sediul UUR, un acord de parteneriat educaţional, ştiinţific, cultural şi economic.

Documentul stipulează promovarea dezvoltării educaţiei, ştiinţei, limbii şi culturii ucrainene în Ucraina şi în ţările în care locuiesc persoane aparţinând minorităţii ucrainene, cu accent pe dezvoltarea comună a potenţialului inovator al părţilor. Cei doi parteneri se angajează în satisfacerea şi protecţia intereselor lor legitime naţional-culturale, informaţionale, creative, ştiinţifice şi sociale şi sunt ghidaţi de interesul reciproc în dezvoltarea comună.

Cooperarea se desfăşoară pe baza egalităţii, a beneficiului reciproc, a parteneriatului de afaceri onest, precum şi a sprijinului contactelor de afaceri reciproce ale părţilor. Acordul nu stabileşte nicio restricţie privind independenţa şi autonomia părţilor în desfăşurarea activităţilor lor statutare, acestea acţionând în nume propriu.

Acordul de parteneriat este rezultatul vizitei pe care preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslav Petreţchi, a efectuat-o în regiunea Lviv, din vestul Ucrainei, împreună cu o delegaţie a Uniunii, în perioada 6-7 octombrie a.c. Cu acel prilej, delegaţia UUR a convenit cu partenerii ucraineni demararea unei colaborări instituţionale culturale şi educaţionale între Administraţia de Stat Lviv şi Uniunea Ucrainenilor din România, cu o focusare pe păstrarea, conservarea tradiţiilor ucrainenilor din România şi consolidarea cooperării dintre cele două ţări.

***

Cu prilejul celebrării „Zilei Limbii Ucrainene”, care, oficial, se sărbătoreşte la data de 9 noiembrie, Filiala Maramureş a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în parcul central din Sighetu Marmaţiei, un eveniment special dedicat limbii materne, în cadrul căruia au fost recitate poezii şi interpretate cântece reprezentative în limba ucraineană.

Înaintea începerii programului artistic, au fost intonate imnurile de stat ale României şi Ucrainei, în semn de respect faţă de ţara în care trăim şi faţă de fraţii noştri ucraineni, care trec printr-un război la scară largă.

În deschiderea evenimentului, au luat cuvântul preşedintele Filialei Maramureş, profesorul Miroslav Petreţchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, prefectul judeţului Maramureş, Rudolf Stauder, şi viceprimarul municipiului Sighetu Marmaţiei, Daniela-Onița Ivaşcu.

Preşedintele Filialei Maramureş, Miroslav Petreţchi, a mulţumit tuturor participanţilor, aducând cuvinte de recunoştinţă întregii comunităţi ucrainene din România pentru păstrarea culturii şi limbii materne.

Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, a subliniat că fiecare dintre noi trebuie să aprecieze, să cunoască şi să fie mândru de limba maternă, să o transmită generaţiilor următoare ca pe un dar, pentru că ea reprezintă un adevărat tezaur, care poate să unească generaţii şi popoare.

Prefectul judeţului Maramureş, Rudolf Stauder, a afirmat că pentru fiecare popor celebrarea zilei limbii naţionale reprezintă un prilej de bucurie şi de sărbătoare, iar asemenea sărbători ar trebui să se desfăşoare în pace şi linişte.

La rândul său, viceprimarul municipiului Sighetu Marmaţiei a transmis un mesaj de respect, solidaritate, colaborare şi prietenie minorităţii ucrainene, subliniind că fiecare popor are datoria morală să-şi respecte istoria, tradiţiile, portul, obiceiurile şi, nu în ultimul rând, limba, şi să le transmită generaţiilor viitoare.

Atmosfera de sărbătoare a zilei a fost întregită de ansambluri şi grupuri muzicale din judeţul Maramureş şi din alte zone ale ţării, care au călătorit sute de kilometri pentru a fi prezente pe scena acestui eveniment de mare valoare: grupul vocal bărbătesc „Vocile Muntelui” din Poienile de sub Munte, grupul vocal „Cervona Ruja” din Crăciuneşti, grupul vocal „Krasnianocika” din Crasna Vişeului, grupul vocal „Nadiia” din Repedea, grupul de copii din Ruscova, grupul vocal de copii din Remeţi, grupul vocal de copii din Poienile de sub Munte, grupul vocal din Rona de Sus, solista Diana Ţifrac, grupul vocal „Tinerii huţuli” din Valea Vişeului, grupul vocal din Coştiui, ansamblul de dans „Primăvara” din Botoşani, grupul vocal şi fanfara „Florile Bucovinei” din Botoşani, grupurile vocale „Mărgelele roşii” şi „Trei muzicanţi” din Ucraina, grupul vocal „Tânăra speranţă” din Timiş, grupul „Frunza verde” din Caraş-Severin şi, din judeţul Tulcea, grupurile vocale din Sfântul Gheorghe şi „Steluţa” din Tulcea.

Printre cântecele şi dansurile ritmate, publicul a putut asculta poezii dedicate limbii ucrainene, recitate de copii talentaţi, ca un elogiu adus limbii materne de către tânăra generaţie.

***

În perioada 8-11 noiembrie, Comisia pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat cea de-a IV-a ediţie a Conferinţei Internaţionale „Ucrainenii din România. Istorie, Contemporaneitate şi Perspective”, desfăşurată la sediul Filialei Bucureşti a UUR.

La cele două secţiuni ale conferinţei, „Literatură şi cultură”, respectiv „Dialog intercultural”, au participat peste 100 de persoane, dintre care 48 au susţinut comunicări legate de cultura, literatura şi istoria ucrainenilor din România, acestea urmând a fi publicate într-un volum.

(Continuare la pagina 5)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

La conferință, în afară de reprezentanții Universității București, ai Universității Naționale „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, ai Uniunii Scriitorilor din România, ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ai Muzeului Județean Satu Mare, au participat și reprezentanți ai Universității Naționale din Ujhorod, ai Universității Naționale „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, ai Universității Naționale „Ivan Franko” din Lviv și ai Universității Naționale „Taras Șevcenko” din Kiev, Totodată, au fost prezenți și membri ai Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și ai Platformei Carpatice din Bratislava (Slovacia).

În cadrul conferinței, au avut loc lansări de carte, expoziții de fotografie și recitaluri de muzică și poezie.

***

Comisia pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat cea de-a V-a ediție a Festivalului Concurs-Național „Tinere Talente Ucrainene din România”. La concurs, au participat 161 de elevi din județele Maramureș, Satu Mare, Suceava, Tulcea, precum și din municipiul București.

Competiția a avut trei secțiuni: Literatură, Muzică și Artă plastică. Fiecare secțiune a fost împărțită în patru grupe de vârstă. Elevii au primit diplome și premii în bani: Premiul I – 500 de lei; Premiul II – 400 de lei; Premiul III – 300 de lei; Premiul Mențiune – 200 de lei; Premiul pentru participare – 100 de lei.

Premierea a avut loc în ziua de 10 noiembrie 2022, la sediul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, în cadrul evenimentului „Ziua Limbii Ucrainene”.

***

Toamna își ia, încetul cu încetul, rămas-bun de la plaiurile maramureșene, făcându-i loc celui mai friguros anotimp. Duminică, 20 noiembrie, în localitatea Remeți, salutul de „La revedere” s-a manifestat printr-o acțiune cultural-artistică, la care au participat ucraineni de pretutindeni. Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în parteneriat cu Primăria Remeți și cu organizațiile locale ale UUR, evenimentul „Obiceiuri de toamnă la ucraineni”, care s-a bucurat atât de prezența etnicilor ucraineni din zona Maramureșului, cât și de oaspeți de onoare din regiunile Ucrainei Ivano-Frankivsk și Transcarpatia.

Scopul evenimentului a fost de a promova obiceiurile de toamnă practicate de ucraineni, precum culesul viei, prepararea gemului sau pregătirea murăturilor, de a sublinia importanța recoltei pentru mediul rural și de a păstra cât mai vii aceste frumoase tradiții.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată la eveniment de: președintele acesteia, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Organizației locale Remeți a UUR, Vasile Pasenciuc, președintele Filialei Maramureș, profesorul Miroslav Petrețchi, secretarul general și președinta Filialei Satu Mare, Liuba Horvat, primarul localității Remeți, Ivan Claudiu Brînzanic, președinta Organizației locale Lunca la Tisa, Anna Sambor, președintele Organizației locale Repedea, Ioan Recalo, membrul Comitetului UUR Maramureș, Mihai Ioan Lauruc, președintele Organizației locale Crasna Vișeului, Gheorghe Mocernac, și de alți membri. Din Ivano-Frankivsk, au luat parte la eveniment deputatul Consiliului Regional, Myroslava Korneliuk, alături de trei soliste și instrumentiste talentate. Totodată, au fost prezente la această sărbătoare a toamnei și directoarea Școlii Gimnaziale Remeți, alături de profesorii care predau în cadrul aceleiași școli. După intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei și luările de cuvânt, părintele localității Remeți a binecuvântat întreaga manifestare printr-o rugăciune.

Ansamblurile artistice care au pășit pe scena evenimentului și au creat o atmosferă autentică de sărbătoare au fost: grupul vocal de copii din Remeți, alături de solista Simina Colopelnic, trei soliste și instrumentiste din Ivano-Frankivsk, grupul vocal „Polonenka” din Paltinu (jud. Suceava), grupul „Miculeanca” din Satu Mare, grupul vocal „Krasnianocika” din Crasna Vișeului, grupul vocal „Tinerii huțuli” din Valea Vișeului, grupul vocal din Rona de Sus, grupul „Lelia” din Tulcea, grupul vocal „Veselka” din Lunca la Tisa, grupul vocal „Nadiia” din Repedea și grupul vocal „Vocile muntelui” din Poienile de sub Munte.

Sărbătoarea toamnei, a recoltei și a străvechilor obiceiuri ucrainene a fost penultima manifestare a anului în curs, aceasta aducând cu sine un strop de bucurie și de voie bună.

***

Duminică, 20 noiembrie 2022, Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat o evocare a scriitorilor ucraineni din București, sub motto-ul: „De strajă lângă ei pune-voi cuvântul”.

Membrii Filialei bucureștene, împreună cu membrii ansamblului artistic „Zelenyi Lystoc” din Sălbăgel (din cadrul Filialei Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România), au depus coroane de flori la mormintele scriitorilor Ștefan Tcaciuc, primul președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, și Mykola Corsiuc, fost redactor-șef al revistei pentru copii „Dzvonyk”.

Manifestarea comemorativă a continuat la sediul Filialei București a UUR, unde președintele acesteia, Mihai Traista, a evidențiat rolul scriitorilor în dezvoltarea literaturii și culturii ucrainene.

Tot duminică, 20 noiembrie 2022, la Biserica Ortodoxă Ucraineană din București, părintele paroh Vladimir Malcovici a oficiat o slujbă de pomenire a scriitorilor și a oamenilor de cultură ucraineni.

La eveniment, au participat membrii și simpatizanții Filialei UUR București, scriitori, jurnaliști și, bineînțeles, rude și cunoștințe ale scriitorilor și oamenilor de cultură comemorați.

***

O expoziție de carte și de fotografie, dedicată catastrofei umanitare, cunoscută sub numele de Holodomor sau Marea Foamete din Ucraina anilor 1932-1933, persecuție sovietică împotriva poporului ucrainean, în care și-au pierdut viața peste 10 milioane de oameni, a fost deschisă la sediul Filialei Iași a UUR, în perioada 26 noiembrie – 4 decembrie a.c.

Tragedia a lăsat o cicatrice profundă supraviețuitorilor și urmașilor acestui genocid. În prezent, 90 de ani mai târziu, războiul din Ucraina generează o nouă criză alimentară, economică și financiară. Ucrainenii ieșeni, asemeni ucrainenilor de pretutindeni, nu pot rămâne impasibili în fața unor astfel de orori.

Acțiunea ieșeană s-a încheiat, la 4 decembrie, cu o întâlnire a scriitorilor ucraineni și români din București și Iași, cu membri ai filialei, reprezentanți ai mediului academic, refugiați din Ucraina, cu toții urmând să evoce, spre amintire și conștientizare, tragedia evenimentelor de acum 90 de ani și de azi.

În paralel, la data de 2 decembrie, cu ocazia zilelor Teatrului Național din Iași, a avut loc conferința „Teatrul ucrainean în timpul invaziei ruse”, susținută de Hanna Veselovska, profesor, critic de teatru, autoare a peste 200 de lucrări științifice în domeniul teatrului, director al Departamentului de Studii Teatrale de la Institutul Național Academic de Cercetare și Artă Modernă din Kiev, Ucraina.

***

„Ziua Culturii Ucrainene”, acțiune organizată de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Satu Mare, a fost sărbătorită cu emoție pe 4 decembrie, la Căminul Cultural din Micula, localitatea cu cea mai mare comunitate de ucraineni din județ, așadar sala dovedindu-se a fi neîncăpătoare.

Sărbătoarea a adus pe scenă grupul vocal „Vocile Miculei”, instructor Ioan Bumbar, grupul vocal „Miculeanca”, coordonator Alexandra Iurac, cantautorul Adrian Lupescu, grupul vocal al Școlii de Arte și Muzică din Oleșnik (Ucraina) și ansamblul „Florile Tărnii” din Tarna Mare, instructor Bianca Angela Cionca. Prin intermediul cântecelor ucrainene, în aplauzele și entuziasmul tuturor, artiștii au adus un omagiu culturii și limbii ucrainene.

Despre însemnătatea zilei au vorbit președintele UUR Satu Mare, Irina Liuba Horvat, gazda evenimentului, prim-vicepreședintele UUR Satu Mare, Vasile Buciuta, primarul din Micula, Ștefan Doboș, directorul Școlii Gimnaziale „Gellért Sándor” Micula, Csaba Dobos, directorul DSVSA Satu Mare, Nicolae Dumuța, Vitali Liubka, viceprimarul orașului Vinogradov (Ucraina) și Liuba Markolyci, în numele refugiaților ucraineni din zona Sătmarului. Cu toții au evidențiat importanța păstrării și valorificării limbii și culturii, ca elemente identitare definitorii. Vorbitorii din Ucraina au mulțumit pentru sprijinul primit din partea României și pentru grija față de refugiați.

Moderatorul evenimentului, dr. Felician Pop, a accentuat că minoritatea ucraineană din județ întregește în mod fericit tabloul multietnic al Sătmarului, cunoscut fiind drept un spațiu al armoniei interetnice: „Cultura ucrainenilor este una fascinantă, făcând parte din tezaurul cel mai de preț al umanității. Mă bucur să constat că, de la an la an, ucrainenii sunt o prezență tot mai activă în tabloul social și cultural al județului Satu Mare”.

Partenerii evenimentului au fost: Consiliul local Micula, Muzeul Județean Satu Mare și Centrul Județean pentru Conservarea, Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare, Școala Gimnazială „Gellért Sándor” Micula.

ZIUA LIMBII UCRAINENE

TIMIŞ

Anul acesta, sărbătoarea dedicată „Zilei Limbii Ucrainene” a fost prăznuită şi în oraşul de pe malul Begăi, la data de 14 noiembrie. Manifestarea a debutat cu o expoziție virtuală de fotografii şi reportaje video, care ilustrau atât portrete ale refugiaților din calea războiului din Ucraina, cât şi activitățile cultural-artistice şi tradițiile ucrainenilor stabiliți pe meleagurile bănățene. Cele patru monitoare tv, amplasate în holul Casei de Cultură din Timişoara, erau însoțite de standuri expoziționale cu ziare, cărți şi reviste, editate în limba maternă. Cu acest prilej, preşedintele Filialei UUR Timiş, Gheorghe Hleba, a organizat premierea voluntarilor implicați în campania „Pentru pacea din Ucraina şi solidaritate cu poporul ucrainean”.

La deschiderea oficială, imnurile de stat ale României şi Ucrainei, au fost interpretate de Ansamblul „Timişului”, iar binecuvântarea a venit din partea preacucernicilor părinți Vasile Anişorac şi Cristian Popovici.

Profesoara de limba ucraineană Maria Szabo Condrei, amfitrioana acestui eveniment, împreună cu preşedintele filialei gazdă au invitat oficialitățile prezente să ia cuvântul. Astfel, primul care a urcat pe scenă a fost preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, acesta susținând faptul că: *Ştim foarte bine că un popor poate să construiască orice, singurul lucru care nu poate să-l construiască este limba. Din acest motiv, pentru noi este foarte important să o păstrăm şi să o transmitem viitoarelor generații. Încă de la înființare, Uniunea Ucrainenilor din România organizează evenimente pentru păstrarea acestei extraordinare comori, limba. Anual, sunt organizate peste 400 de evenimente în toate colțurile României, acolo unde trăieşte compact populația ucraineană. Este de datoria noastră să păstrăm limba ucraineană, iar cel mai important, în opinia mea, este să o transmitem mai departe, generațiilor viitoare. Atunci când se organizează o manifestare culturală, de fiecare dată mă uit în sală să văd dacă acolo sunt şi copii, iar ceea ce văd astăzi, aici, mă face fericit, pentru că pot vedea sala plină de tineret. Calea pe care ați ales-o este una corectă, iar ceea ce am moştenit de la strămoşii noştri vom transmite mai departe. Desigur, ceea ce se întâmplă acum în Ucraina ne dovedeşte încă o dată cât de norocoşi suntem aici, în România, pentru că putem să organizăm liber astfel de manifestări, să ne păstrăm tradițiile şi să transmitem mai departe limba maternă şi cultura noastră, iar, din păcate, frații noştri din Ucraina trebuie să-şi dea viața pentru aceste lucruri.*

Un mesaj emoționant a venit şi din partea subprefectului din Timiş, Sorin Ionescu, care a declarat următoarele: *Vreau să transmit un mesaj de susținere, un mesaj de solidaritate cu cei care în aceste clipe sunt în grea suferință. Pe de altă parte, limba defineşte o națiune, iar modul în care voi, ucrainenii, ați ales să o sărbătoriți la Timişoara arată cât de importanți sunteți pentru comunitate, cât de mult țineți la comunitate şi, de ce nu, din partea cealaltă, cât de mult comunitatea vă respectă. La mulți ani, limbii şi culturii ucrainene!*

În asentimentul antevorbitorilor săi a fost şi reprezentantul administrației publice locale, viceprimarul Cosmin Tabără Amânar. Acesta a salutat inițiativa organizării unei astfel de manifestări în oraşul de pe Bega, afirmând: *Mă bucur că se sărbătoreşte la Timişoara, mă bucur că este o zi de sărbătoare pentru poporul ucrainean şi ucrainenii de aici, din România. Îmi pare rău că aceasta se desfăşoară în actualele condiții, de conflict militar, în care copiii rămân fără părinți sau părinții îşi plâng copiii şi, din păcate, foarte mulți oameni sunt nevoiți să-şi părăsească locuințele pentru a se refugia de mintea diabolică a unui dictator iresponsabil. Cu toate acestea, este o zi deosebită, o zi în care se sărbătoreşte un element esențial al acestui popor, şi anume limba maternă.*

Nici reprezentanții Inspectoratului Şcolar Județean Timiş, Francisc Halasz şi Cosmin Hogea, nu au lipsit de la acest eveniment, alături de ei fiind prezenți şi inspectorii de specialitate, profesorii de limbă ucraineană, împreună cu directorii unităților de învățământ preuniversitar, şi anume: Anda Ursulescu Lungu, de la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj; Nicolae Benzar, de la Şcoala Gimnazială Ştiuca, iar din Timişoara: Daniel Zah, director al Liceului de Arte „Ioan Vidu”, şi Oana Pentea, managerul Şcolii Gimnaziale nr. 2.

La sărbătoarea dedicată zilei limbii ucrainene, au participat şi reprezentanții comunităților în care trăiesc etnicii noştri. Astfel, din partea județelor învecinate, a fost prezent preşedintele Filialei Arad a UUR, Gavrilă Miculaiciuc, şi fostul preşedinte al Filialei Caraş-Severin, Ioan Liber, iar, din partea comunelor timişene, a luat cuvântul primarul din Maşloc, Ionel Lupu, Vasile Bejera din Ştiuca, după care au urmat: primarul comunei Victor Vlad Delamarina, Ioan Cardaş, şi Dumitru Pecora din Bîrna. Bethausenul şi Criciova au fost reprezentate de viceprimarii Dacian Sîrbu, respectiv Vasile Şandor. La eveniment, au mai fost prezenți atât membrii Comitetului Filialei Timiş, cât şi preşedinții organizațiilor locale ale aceleiaşi filiale.

Cu acest prilej, Gheorghe Hleba, preşedintele Filialei timişene, a acordat diplome de recunoştință, menționând: *Avem acest privilegiu de a ne bucura de moştenirea primită, dar, totodată, avem datoria morală să o transmitem mai departe cu sfințenie copiilor şi nepoților noştri. Limba ucraineană este una dintre cele mai frumoase şi melodioase limbi din întreaga lume. Aşadar, de noi depinde cât timp va dăinui aceasta.*

Spectacolul artistic a fost susținut de: ansamblul: „Veseli Ditocike” din Ştiuca, coordonator Mioara Cinar, ansamblul de dans „Zabava”, coordonator Nicolae Benzar, lugojencele Nicoleta Usciuc şi Maria Recalo de la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, coordonator Violeta Manzur, grupul de copii „Perlynka” şi „Moloda Hvardia” de la Şcoala Gimnazială Bethausen, coordonatori Ionel Vlad şi Maria Szabo Condrei, grupul „Kedrovena” de la Şcoala Gimnazială Petroasa Mare, îndrumător Mariana Cubaş, şi ansamblul „Moloda Nadiia” din Lugoj, coordonator Vasile Bilan. Invitații zilei au fost „Ukrainski Mrii” din Ucraina, „Holos Ukrainției” din Caraş-Severin, ansamblul de dans „Zoloti Druzi” din Timiş şi corul bărbătesc „Holos Polonyny” din Maramureş.

Mihaela BUMBUC

ARAD

La data de 9 noiembrie, urmare a propunerii legislative a domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, în România, se sărbătoreşte „Ziua Limbii Ucrainene”. În acest an, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, cu acest prilej, ample acțiuni atât la București, cât şi în celelalte filiale din țară.

Sărbătoarea este una cuvenită, deoarece, aşa cum menționa domnul deputat în argumentarea proiectului de lege, „În România, ucrainenii reprezintă a treia etnie, după numărul de etnici, vorbind de aceasta ca de una autohtonă, foarte multe dintre localitățile în care trăiesc compact fiind atestate documentar de peste şapte secole. Însă, pentru orice etnie, o sărbătoare importantă în viața comunității este legată de sărbătorirea limbii materne, aceasta fiind moştenirea sacră a unui popor, care se transmite din generație în generație pe cale scrisă sau verbală. O astfel de lege ar fi benefică, oferind posibilitatea ca şi cetățenii altor etnii să cunoască valorile limbii ucrainene. O dată importantă în viața comunității ucrainene este 9 noiembrie, când ucrainenii din toată lumea sărbătoresc Ziua Scrierii şi a Limbii Ucrainene”.

Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat acest moment prin organizarea unui amplu eveniment cultural, sâmbătă, 19 noiembrie 2022. Inițiat şi prezidat în mare parte de domnul Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele Filialei Arad a UUR, evenimentul a strâns laolaltă la Aşezământul cultural din localitatea Pâncota aproape 300 de persoane, gazde, invitați, interpreți de muzică şi spectatori.

Prezența în sală a numeroase oficialități a demonstrat, dacă mai era nevoie, excelenta colaborare pe care Filiala UUR Arad o are cu conducerea Uniunii, cu autoritățile publice județene şi locale, cu Inspectoratul Şcolar Județean Arad, precum şi cu cadrele didactice din şcolile în care învață elevi ai etnicilor ucraineni.

Evenimentul a cuprins trei părți: în prima parte, au luat cuvântul oficialitățile invitate la eveniment, cea de a doua parte a fost dedicată celor care, în momentele de grea cumpănă pentru poporul ucrainean, au fost alături de acesta, prin donații sau diverse acte de caritate, iar ultima parte a evenimentului a constituit-o un program artistic dedicat limbii ucrainene. De asemenea, în holul Aşezământului, a fost amenajată o expoziție cu lucrări ale elevilor din şcolile localităților Târnova, Chier şi Dud, unde se studiază limba ucraineană, având ca temă „Limba noastră”.

Deschiderea evenimentului a fost făcută de domnul Gavrilă Miculaiciuc, preşedintele Filialei Arad a Uniunii Ucrainenilor din România, care, în cuvântul său, a mulțumit atât domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi pentru meritul de a promova limba ucraineană în România, cât şi celor prezenți, care şi-au răpit din timp pentru a celebra limba ucraineană.

Alături de domnul preşedinte Gavrilă Miculaiciuc, au urcat pe scenă, pentru a adresa câteva cuvinte celor prezenți, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, preşedintele UUR, domnul Răzvan Cadar, vicepreşedintele Consiliului Județean

(Continuare la pagina 7)

(Urmare de la pagina 6)

Arad, domnul Ion Boiciuc, viceprimar al oraşului Pâncota, doamna Emilia Ignişca, primarul comunei Târnova, şi domnul Ioan Mihoc, viceprimarul comunei Beliu.

În alocuţiunea sa, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi a subliniat importanţa păstrării valorilor culturale ale etnicilor din România, rolul determinant al păstrării limbii materne în comunităţile etnicilor ucraineni în transmiterea acestor valori, a mulţumit pentru sprijin şi implicare autorităţilor române, menţionând că acestea au fost, de-a lungul timpului, alături de minorităţile din România, dar şi alături de poporul ucrainean, în contextul actual dat de invazia Rusiei în ţara vecină. Nu în ultimul rând, a evidenţiat faptul că, în România, etnicii ucraineni se bucură de dreptul de a-şi sărbători oficial limba maternă, precum şi de a studia în limba ucraineană.

Din partea Consiliului Judeţean Arad, la eveniment, a fost prezent domnul vicepreşedinte Răzvan Cadar, care, în cuvântul său, a subliniat că este alături de Uniunea Ucrainenilor din România în demersurile acesteia privind păstrarea şi promovarea valorilor culturale ale etniei ucrainene şi îşi exprimă compasiunea pentru poporul ucrainean care trece printr-o perioadă extrem de dificilă. De asemenea, a evidenţiat sprijinul umanitar pe care Consiliul Judeţean Arad l-a acordat persoanelor refugiate din Ucraina.

Din partea localităţii gazdă, Pâncota, a vorbit domnul viceprimar Ion Boiciuc, etnic ucrainean. Acesta a salutat iniţiativa domnului deputat pentru instituirea prin lege a „Zilei Limbii Ucrainene” şi a menţionat că este alături de etnicii ucraineni, sprijinindu-i cu tot ce îi stă la îndemână pentru a-şi putea păstra limba, tradiţiile şi obiceiurile strămoşeşti. De asemenea, a evidenţiat buna colaborare pe care o are cu domnul Gavrilă Miculaiciuc şi cu Filiala Arad a UUR.

Doamna Emilia Ignişca, primarul Târnovei, comună în care locuieşte cea mai mare comunitate de etnici ucraineni din judeţul Arad, a rostit, de asemenea, un scurt cuvânt de mulţumire celor prezenţi la eveniment.

ZIUA LIMBII UCRAINENE

Din partea comunei Beliu, unde s-a stabilit o importantă comunitate de etnici ucraineni, a luat cuvântul domnul viceprimar Ioan Mihoc, care a evidenţiat faptul că ucrainenii din comună sunt oameni harnici şi cumsecade, cu care colaborează bine şi care au adus plus valoare localităţilor în care s-au stabilit.

Domnul Gavrilă Miculaiciuc a acordat vorbitorilor diplome de mulţumire şi apreciere pentru sprijin şi colaborare.

Partea a doua a evenimentului a fost dedicată celor care, în momentele de grea încercare pe care le-au trăit vecinii noştri din Ucraina, au sărit în ajutorul acestora. Aceşti oameni cu suflet mare merită să fie cunoscuţi şi apreciaţi, iar Uniunea Ucrainenilor din România, prin vocea domnului Gavrilă Miculaiciuc, a dorit să le mulţumească pentru gestul făcut. Astfel, au fost înmânate diplome numeroaselor persoane care s-au implicat în actele de ajutor umanitar, printre aceştia fiind: primari şi viceprimari, administratori de comună, pastori, patroni, consilieri locali, reprezentanţi ai unor ONG-uri din judeţul Arad, membri şi angajaţi ai Filialei Arad a UUR, precum şi persoane fizice.

Domnul Daniel Suciu, pastor al Bisericii Baptiste Târnova, participant şi la sărbătorirea Zilei Limbii Ucrainene de la Bucureşti, a evidenţiat în alocuţiunea sa remarcabila activitate a domnului deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, pusă în slujba comunităţii ucrainene din România.

A treia parte a evenimentului a constat într-un spectacol artistic, susţinut de interpreţi talentaţi. Au urcat pe scenă copii din toate structurile Şcolii Gimnaziale Târnova PJ, pregătiţi de doamna profesoară Anna Hanţig, care au prezentat un program de cântece şi poezii dedicate limbii ucrainene.

Un moment artistic de mare valoare a fost oferit de naistul Nicolae Hrin, care a dat curs invitaţiei domnului Gavrilă Miculaiciuc de a participa la acest eveniment. Publicul a fost fermecat de acordurile naiului său şi l-a răsplătit cu îndelungi aplauze.

De departe însă, cel mai emoţionant moment a fost colajul de cântece interpretat de grupul de ucraineni refugiaţi din Arad. Prin vocea lor, aceştia au înălţat rugi pentru restabilirea păcii pe pământul Ucrainei. Domnul Dmytro Isaev, conducătorul corului, a adus un cuvânt de mulţumire tuturor celor care au fost şi sunt alături de poporul ucrainean, subliniind faptul că ajutorul umanitar oferit de România este extrem de important. A mulţumit, de asemenea, Uniunii Ucrainenilor din România pentru tot sprijinul oferit celor care au fugit din calea războiului.

Limba ucraineană a răsunat şi în cântecul duios al doamnei Ana Miculaiciuc, care, acompaniindu-se la acordeon, a încântat publicul prezent.

Programul artistic s-a încheiat cu momentul oferit de ansamblul „Moloda Nadiia” din Lugoj, condus de domnul profesor Vasile Gabriel Bilan, un program de înaltă ţinută artistică, vivant, extrem de apreciat şi aplaudat de public.

La finalul evenimentului, domnului Gavrilă Miculaiciuc i-a fost înmânată o diplomă pentru meritul de a introduce studiul limbii ucrainene în şcolile din comuna Târnova.

A fost, cu siguranţă, un eveniment deosebit, care a marcat sărbătoarea „Zilei Limbii Ucrainene” în judeţul Arad, finanţat fiind de Uniunea Ucrainenilor din România.

Gianina BUTAR

BOTOŞANI

E o sărbătoare mare, deoarece celebrăm limba noastră dragă, ucraineana. Limba maternă împreună cu obiceiurile şi tradiţiile poporului ucrainean formează cu adevărat sufletul unui popor.

Limba ucraineană se sărbătoreşte în România, anual, la data de 9 noiembrie, începând cu anul 2018. Ziua respectivă este atestată în legislaţia românească, iar acest fapt foarte important pentru ucraineni a fost realizat din dragoste pentru limba ucraineană şi prin strădania preşedintelui UUR, deputat în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslav Petreţchi.

Cadrele didactice şi elevii din zona Cândeşti Deal, Cândeşti Vale, Mihăileni şi Rogojeşti au sărbătorit, la data de 7 noiembrie a.c., cu viu entuziasm limba ucraineană în România.

Dovadă că Dumnezeu iubeşte limba ucraineană, poporul ucrainean şi Ucraina este faptul că ne-a dăruit o zi splendidă, ne-a trimis un soare darnic, care a strălucit aici, în nord-estul României.

Fetele şi băieţii prezenţi la acţiune erau întruchiparea bucuriei: se pregăteau, vocile lor cristaline repetau, socializau, râdeau. Doreau să intre în sală, dar parcă voiau să mai simtă căldura ademenitoare a astrului zilei, să admire cerul care doar din loc în loc era dantelat de nori pufoşi, inofensivi. Tinerii ar mai fi dorit să admire şi culorile de toamnă ale frunzelor, dar a sosit momentul începerii sărbătoririi limbii ucrainene.

Dl Victor Semciuc a deschis evenimentul, subliniind importanţa limbii ucrainene şi imperativul faptului ca aceasta să fie vorbită, să fie învăţată, să avem grijă să nu fie niciodată uitată. În continuare, a luat cuvântul preşedintele Filialei Iaşi a UUR, dl Victor Hrihorciuc, care a accentuat necesitatea cunoaşterii şi utilizării limbii materne; a vorbit despre frumuseţea acesteia şi, totodată, despre datoria de a o păstra şi de a o transmite din generaţie în generaţie.

Partea artistică a fost susţinută de mai mulţi elevi. Denisa Chelemândra (clasa a VII-a) a prezentat o scurtă lecţie despre limba ucraineană, Emanuel Apreutesei (clasa a V-a), Gabriel Iavorenciuc (clasa a VII-a), Raluca Ivaniciuc, (clasa a VIII-a), Gabriel Zus, (clasa a VII-a), Alexia Hanceriu (clasa a VII-a), Bianca Ivaniciuc (clasa a V-a) au recitat versuri ale marilor poeţi ucraineni. Eleva Denisa Chelemândra a mai recitat poezia «Рідна мова» de Vorobkevyci, elevii claselor V-VIII au interpretat două cântece în limba ucraineană «Туман, туман долиною» şi «Тече вода з-під явора», Raluca Ivanciuc a recitat poezia

«Думка» de Taras Şevcenko, Ecaterina Grămişteanu a recitat «Бачить, не бачить» de Leonid Hlibov, Bianca Ivaniciuc a recitat poezia «Сонечко світе», iar Naomi Munteanu – poezia «Дружба» de Nadia Krasotkina. Toate recitările şi melodiile au fost coordonate de către dna profesoară Iuliana Vatamaniuc. La eveniment, a fost evoluat şi fanfara „Florile Bucovinei”, care a interpretat un buchet de melodii la instrumente de suflat.

Au sărbătorit cu mult drag limba ucraineană şi elevii Şcolii Gimnaziale din satul Mihăileni. Aici, acţiunea a fost moderată de dna profesoară Iuliana Vatamaniuc, care a susţinut o comunicare despre importanţa limbii materne, care trebuie vorbită, învăţată şi păstrată pentru a o preda urmaşilor, iar aceştia, la rândul lor, să o predea urmaşilor lor şi tot aşa. Carla Antica a reprodus câteva citate celebre despre limba ucraineană, iar poeziile «Мамина рука» de Dmytro Pavlyciko şi «Садок вешневий коло хати» de Taras Şevcenko au fost recitate de către eleva Anastasia Coste. Au urmat elevele clasei a VI-a, care au cântat «Ой, на горі два дубки», alături de alţi elevi din clasele V-VIII. Programul artistic a fost coordonat de dnele profesoare Iuliana Vatamaniuc şi Cosmina Maidaniuc.

La ambele spectacole, au participat cadrele didactice de la Cândeşti şi de la Mihăileni: Marinela Vătui, Veronica Şeucaliuc, Daniela Manolache, Ramona Hriţcuşoru, Dumitru Vatamaniuc, Ramona Dănilă, Cristina Cobzaru, directorul şcolii.

De la Şcoala din Mihăileni, la eveniment, au participat: Mihaela Tătaru, Alina Damaschin, Stela Tcaciuc, Constantin Ivaniciuc, Anca Buţerchii, Augustin Roşu, Lavinia Vatamaniuc şi Simona Lăcrămioara Fercalo, director.

În încheiere, Domnul Victor Semciuc a mulţumit celor două profesoare de limba ucraineană pentru implicare şi dăruire şi i-a felicitat pe toţi copiii prezenţi pentru prestaţie, pentru dăruirea de care au dat dovadă pe parcursul întregii zile.

Să-l rugăm pe Bunul Dumnezeu să-şi aminteasscă de Ucraina şi de poporul ucrainean. Am toată nădejdea că El va opri războiul din Ucraina.

Doamne, fă pace pe Pământ!

Olimpia IVANICIUC

Mykola H. Kuliș, omagiat la Cluj-Napoca

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Specializarea Limba și literatura ucraineană a Facultății de Litere (UBB), a organizat la 26 noiembrie

2022 manifestarea cultural-științifică „130 de ani de la nașterea dramaturgului Mykola Kuliș”. În debutul acțiunii, președintele filialei, conf. dr. Ioan Herbil, a adus la cunoștință auditoriului faptul că Parlamentul României, la inițiativa deputatului Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR, a recunoscut Holodomorul (foametea deliberată din Ucraina din anii 1932-1933) drept o crimă îngrozitoare împotriva poporului ucrainean, orchestrată de regimul dictatorial al lui Stalin, invitându-i pe toți cei prezenți să țină un moment de reculegere atât în amintirea jertfelor Holodomorului, cât și a celor care și-au pierdut viața în zilele noastre, pentru apărarea independenței Ucrainei. Totodată, acesta a reiterat necesitatea păstrării memoriei vii a celor care și-au jertfit viața, pentru ca ororile trecutului (Holodomorul) și ale prezentului (invadarea Ucrainei de către Federația Rusă) să nu se mai repete.

Prin comunicarea susținută de Ioan Herbil, sub titlul „Despre caracterul novator al dramaturgiei lui Mykola Kuliș”, au fost reliefate aspecte ale poeticii textelor dramatice ale lui M. Kuliș, căutările stilistice ale autorului, în vederea exprimării cât mai plastice a intenției scriitoricești, precum și arhitectonica comediei „Myna Mazailo”. Trebuie subliniat, din capul locului, faptul că Mykola Kuliș este creatorul dramei ucrainene moderne care, prin operele sale „Narodnyi Malahii” (1928), „Myna Mazailo” (1929), „Sonata Patetica” (1930) și „Maklena Hrasa” (1933), puse în scenă sub bagheta regizorală magică a lui Les Kurbas, a ridicat teatrul ucrainean la nivelul celor mai bune teatre contemporane ale lumii. Pentru

exemplificarea comicului de situație și a celui de limbaj, doamna Natalia, una dintre invitate, a citit câteva fragmente într-un mod de-a dreptul excepțional.

Cea de-a doua comunicare, susținută de către doamna Olha Senyshyn, redactorul revistei pentru copii „Clopoțel”, intitulată „Mykola Kuliș și Renașterea împușcată”, a adus în discuție evenimentele tragice ale anilor '30 ai secolului trecut, când, din cauza represiunilor staliniste, în ziua neagră de 3 noiembrie 1937, într-o singură zi, au fost împușcați 1111 intelectuali ucraineni, printre care și Mykola Kuliș, și Les Kurbas, regizorul și fondatorul teatrului „Berezil”, cel care a pus în scenă piesele lui Mykola Kuliș, și scriitorii Valerian Pidmohylnyi și Mykola Zerov, și mulți alți apărători și susținători ai cuvântului ucrainean, ai demnității naționale ucrainene.

Lector dr. Mihaela Herbil, în comunicarea „Sonata Patetica a lui Mykola Kuliș – dramă poetică experimentală”, a vorbit despre paradoxurile compoziționale și ideologice ale operei analizate, despre diversitatea metodelor inovatoare folosite în dramă, despre faptul că Mykola Kuliș este inițiatorul teatrului absurd cu mult înainte de Samuel Beckett ori Eugène Ionesco. De asemenea, au fost citite fragmente din operele aduse în discuție.

La acțiune, au fost prezenți peste 40 de persoane: cadre didactice universitare, studenți, membri ai filialei, refugiați din Ucraina.

Ioan HERBIL,
președintele Filialei Cluj a UUR

CONCURS DE INTERPRETARE A CÂNTECULUI UCRAINEAN, LA TIMIȘ

La data de 4 noiembrie, Căminul Cultural din Știuca a fost neîncăpător pentru cei peste 100 de elevi care s-au întrecut la concursul de interpretare „Drag mi-e cântecul ucrainean”. Alături de aceștia, au fost profesorii coordonatori din cadrul unităților de învățământ, în care se studiază limba și literatura ucraineană, și anume: Lugoj, Darova, Știuca, Dragomirești, Bethausen și Petroasa Mare. Din componența juriului, au făcut parte: Ana Hrin, profesor de muzică, Vasile Bilan, profesor de religie, și Maria Bejerea, dascăl în învățământul primar. Organizatorii evenimentului au

fost Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România și Școala Gimnazială Știuca, iar partenerul acestora, Primăria comunei Știuca.

La deschidere, au luat parte, alături de numeroși reprezentanți ai comunității ucrainene, președintele Filialei UUR Timiș, Gheorghe Hleba, Vasile Bejera, primarul localității, Maria Szabo Condrei, inspector școlar de limba ucraineană, și Nicolae Benzar, directorul școlii gazdă, care a afirmat: *Banatul a fost dintotdeauna o zonă populată de multe etnii, care au trăit într-o armonie perfectă. În comparație cu alte teritorii românești, aici, populația a avut o viață mult mai ușoară, din acest motiv, locuitorii își spuneau ,,mi-s bănățean”, confundându-și etnia cu zona în care au locuit. Ucrainenii sunt caracterizați ca niște oameni harnici, pricepuți în meseriile forestiere și în construcții, iar folclorul acestora se remarcă prin cântecele în care își cântă iubirea, munca și admirația față de natură. Atunci când au venit pe meleagurile bănățene, aceștia și-au adus cu ei ce au avut mai drag: tradițiile și obiceiurile proprii. În prezent, prin așa-zisul ,,modernism”, generația tânără a început să-și uite limba și obiceiurile străbunilor lor. În acest context, ne-am propus să încercăm să revigorăm cântecul ucrainean, prin organizarea unui concurs de acest gen, la care să participe tânăra generație.*

Scopul acestei competiții a fost descoperirea și dezvoltarea abilităților artistice ale elevilor. Totodată, s-a urmărit stimularea interesului pentru muzică, pentru limba maternă și pentru menținerea vie a tradițiilor străbune. Tot cu acest prilej, președinte Filialei Timiș a UUR a urat succes tuturor participanților la concurs și a acordat premii membrilor echipei de fotbal din Știuca, clasată pe locul al II-lea la „Campionatul Mondial de Fotbal al Diasporei”, o competiție organizată anul acesta, la București, de Uniunea Ucrainenilor din România.

După nenumărate emoții și câteva ore de audiții, a venit și momentul mult așteptat, premierea câștigătorilor. Astfel, la categoria „Solist Vocal”, pe primul loc s-au clasat: Voloșin Alesia Georgiana, Labici Daria și Benzar Anamaria, toate din Știuca. În ceea ce privește secțiunea „Instrumente Solo”, locul I a fost adjudecat de către Crișan Angelo din Lugoj, iar, la „Grup Instrumental”, pe primul loc s-au clasat: Bilici Daria și Pecura Samuel de la Școala Gimnazială „A. Odeanu” din Lugoj. În ceea ce privește categoria „Grupuri Vocale”, la egalitate au fost două formații din cadrul Școlii Gimnaziale Știuca, din care au făcut parte: Gogâltan Aurora, Benzar Francesca, Logoș Anais, Țiudic Sofia și Beuca Vanessa, care au evoluat împreună cu Turcin Naomi. La aceeași secțiune, s-au clasat pe primul loc și elevele Școlii Gimnaziale Bethausen: Casciar Ana, Stuleanec Alexandra și Mașnița Hafia. Premiul I a fost obținut și de către două eleve ale secției de limba ucraineană din cadrul Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”, Lugoj: Recalo Maria și Usciuc Nicoleta. Nici celelalte locuri nu erau de neglijat, punctajul fiind unul foarte strâns. Însă un lucru este cert, concurenții care nu s-au numărat printre câștigători au plecat

acasă cu o diplomă de participare și cu o experiență frumoasă. De altfel, o parte dintre ei au promis că vor exersa mai mult pentru următoarea ediție, cea de anul viitor.

Mihaela BUMBUC

„Culorile cergii”, la Rona de Sus

Sâmbătă, 19 noiembrie, Filiala Maramureş a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la sediul Organizaţiei locale Rona de Sus a UUR, evenimentul „Culorile cergii”, în cadrul căruia a fost prezentată o expoziţie de cergi specifice fiecărui sat ucrainean din judeţul Maramureş, şi nu numai. Invitaţii din Ivano-Frankivsk şi Transcarpatia au expus, la rândul lor, câteva dintre cele mai valoroase ţesături din lână. Minunatele pături, cergi, prosoape, diferite cămăşi tradiţionale ţesute manual au fost expuse

pentru ca toţi participanţii la acţiune să aibă ocazia să-şi încânte privirile cu munca minuţioasă a femeilor de odinioară. Evenimentul a avut ca scop promovarea şi păstrarea acestui meşteşug ancestral fermecător.

Au participat prim-vicepreşedinte al UUR şi preşedintele Organizaţiei locale Remeţi a UUR, Vasile Pasenciuc, preşedintele Filialei Maramureş, profesorul Miroslav Petreţchi, preşedintele Organizaţiei locale Repedea a UUR, Ioan Recalo, membrul Comitetului UUR Maramureş, Mihai Ioan Lauruc, preşedintele Organizaţiei locale Crasna Vişeului, Gheorghe Mocernac, viceprimarul localităţii Rona de Sus, Ioan Ruscovan, preşedintele Organizaţiei locale Bocicoiu Mare, Anna Mihali, preşedintele Organizaţiei locale Bistra, Irina Iordăchianu, şi mulţi alţi membri ai

Uniunii. Din Ivano-Frankivsk, invitaţii de seamă au fost deputatul Consiliului Regional, Myroslava Korneliuk, preşedintele Departamentului pentru Cultură, Naţionalităţi şi Religii al Administraţiei Regionale de Stat Ivano-Frankivsk, Volodymyr Fedorak, preşedintele Consiliului Local din Iasinnea, Andrii Deliatenciuk, preşedintele Departamentului de Instituţii Culturale Comunale al Direcţiei de Cultură, Naţionalităţi şi Culte al Administraţiei Regionale de Stat Transcarpatice, Galina Lompart, rectorul Academiei de Cultură şi Artă din Ujhorod, Natalia Şetelea, Şeful Consiliului Regional Transcarpatia, Myroslava Lyvci, şi mulţi alţi oaspeţi din Ucraina.

Intonarea imnurilor de stat ale României şi Ucrainei a fost un moment deosebit de emoţionant, mai cu seamă în vremurile pe care le trăiesc ucrainenii din cauza războiului.

Printre grupurile şi instrumentiştii prezenţi la eveniment, s-au numărat grupul vocal de copii din Remeţi, trei soliste şi instrumentiste din Ivano-Frankivsk, grupul vocal „Polonenka” din Paltinu (jud. Suceava), grupul vocal „Tinerii huţuli” din Valea Vişeului, grupul vocal din Rona de Sus, grupul de copii din Rona de Sus şi grupul de copii din Poienile de sub Munte.

Evenimentul s-a încheiat cu o mică paradă a costumelor, organizată de un grup de adolescenţi talentaţi, care au prezentat hainele tradiţionale specifice zonei din care provin.

Mara RUS

Festivalul tradiţiilor ucrainene de toamnă, la Tarna Mare

În organizarea Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) – Filiala Satu Mare, a Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Satu Mare şi a Primăriei Tarna Mare, duminică 13 noiembrie 2022, la Tarna Mare s-a desfăşurat manifestarea „Tradiţii de toamnă la ucrainenii din Satu Mare”, care a avut drept scop mai buna cunoaştere şi promovare a acestor obiceiuri ale ucrainenilor stabiliţi pe meleaguri sătmărene. Gazda evenimentului, Monica Sobius, primarul comunei, a subliniat importanţa salvgardării spiritului identitar şi necesitatea cunoaşterii şi apropierii reciproce prin cultură. Edilul şef a oferit câte o „Diplomă de Gratitudine”, preşedintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, şi preşedintelui Filialei Satu Mare a UUR, dr. Liuba Horvat, secretar general al Uniunii, pentru contribuţia majoră adusă la implementarea proiectelor transfrontaliere de dezvoltare a comunei Tarna Mare.

Despre importanţa evenimentului au mai vorbit: Vasile Buciuta, prim-vicepreşedintele UUR Satu Mare, Oxana Telep, prorector al Academiei

de Cultură şi Artă Ujhorod (Ucraina), şi Janna Mikitiuk, director al Şcolii Speciale din Hust (regiunea Zakarpattia, Ucraina).

A urmat un frumos program artistic, susţinut de ansamblul „Florile Tărnii” din Tarna Mare, care a prezentat o şezătoare tradiţională din Ugocea (instructor Bianca Angela Cionca), Adrian Lupescu, cu un splendid cântec popular ucrainean, care are şi o versiune românească, Ansamblul de cântece şi dansuri populare al Academiei de Cultură şi Artă din Ujhorod, „Culorile Carpaţilor” (instructor Oxana Telep), acesta din urmă susţinând un program viu şi expresiv, care a pus în valoare frumuseţea folclorului ucrainean. Dansurile tradiţionale au fost urmate de melodii populare ucrainene foarte cunoscute, precum şi

de o recitare din lirica marelui poet Taras Şevcenko. Spectacolul a fost încheiat de grupul vocal „Miculeanca” din Micula (instructor Loredana Morar), cu un moment foarte gustat de numerosul public prezent. Programul artistic, răsplătit cu aplauze de o audienţă numeroasă şi generoasă, a reuşit să evidenţieze tabloul antrenant al unei comunităţi viguroase, care ştie să-şi pună în valoare obiceiurile şi tradiţiile seculare.

În spiritul unei adevărate frăţii, tinerii din România au interpretat câteva cântece în limba ucraineană, iar, în replică, junii din Ucraina au prezentat un spectaculos dans oşenesc.

Ca la orice şezătoare, seara s-a încheiat cu degustări de bucate alese şi cu o expoziţie de artă culinară tradiţională, dedicată Zilei Recoltei, specifică ucrainenilor din zona Ugocea. A fost o

adevărată sărbătoare a întregii aşezări, alături de ucraineni, participând şi foarte mulţi săteni de origine română, care au apreciat la superlativ comorile spirituale tradiţionale ale ucrainenilor din zonă, precum şi ale celor veniţi din Ujhorod. Participanţii au asistat la un adevărat dialog intercultural dintre două culturi vecine şi prietene, cea ucraineană şi cea românească.

„Evenimentul se înscrie în eforturile susţinute pe care comunitatea ucraineană din judeţul Satu Mare le face pentru păstrarea identităţii şi promovarea valorilor autentice ale folclorului ucrainean. Filiala UUR Satu Mare cunoaşte de câţiva ani încoace, o dezvoltare semnificativă, suita de manifestări excepţionale organizate stând mărturie pentru afirmaţia mea, iar faptul că sunt prezenţi atâţia tineri îmi întăreşte convingerea că toate comorile neamului nostru sunt lăsate pe mâini bune. Trebuie să remarc şi faptul că, la Satu Mare, minoritatea ucraineană se bucură de o înaltă apreciere din partea autorităţilor, iar ucrainenii sunt o prezenţă tot mai activă în viaţa comunităţilor unde trăiesc, Tarna Mare reprezentând un exemplu elocvent în acest sens” a declarat deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România.

Felician POP

Fructificând bogăţia multiculturală...

Bălcăuţi – o comunitate multiculturală şi interculturală

Diversitatea culturală este o realitate a lumii zilelor noastre, pe care şcoala este chemată s-o fructifice în cadrul unor activităţi diverse, cu scopul de a le forma elevilor deprinderea de a trăi împreună cu ceilalţi. Problematica diversităţii culturale a fost reglementată şi legal în România, începând cu anul 2007, când elemente specifice acestei problematici au fost introduse atât în programele şcolare, cât şi în documentele curriculare.

Şcoala din Bălcăuţi este asemenea unui atelier de convieţuire democratică, unde copiii coabitează în mod constructiv, învaţă să accepte şi să aprecieze diferenţele ca *valori* care contribuie la îmbogăţirea experienţei umane. Mulţi dintre elevii şcolii provin din familii mixte româno-ucrainene. Într-o clasă, există elevi aparţinând cultelor ortodox şi greco-catolic, alţii sunt penticostali, baptişti, martori ai lui Iehova. Această pluralitate culturală naşte două perspective: apărarea diferenţelor şi facilitarea dialogului cultural.

În activitatea mea didactică, construiesc permanent strategii de valorificare a diferenţelor culturale, transformându-le, mai apoi, în resurse pedagogice. Şi asta deoarece, deşi interculturalitatea se impune ca o exigenţă a lumii contemporane, nici programele şcolare, nici manualele nu reuşesc să o atingă fără implicarea, cu responsabilitate, a profesorului (de orice disciplină şcolară), care, prin metode didactice, promovează spiritul civic, evitând formarea unor reprezentări eronate a diferenţelor dintre etnii, rase, confesiuni etc.

9 Noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene

O astfel de activitate am desfăşurat-o la data de 9 noiembrie, cu ocazia Zilei Limbii Ucrainene. Activităţile de învăţare desfăşurate la toate clasele gimnaziale au inclus, pe lângă exerciţii de înţelegere a unor termeni specifici educaţiei interculturale: cultură şi identitate culturală, societate interculturală, societate multiculturală, comunicare interculturală, diversitate, interculturalitate, şanse egale, precum şi lămurirea unor concepte ca: toleranţă/intoleranţă, stereotipuri, prejudecăţi, discriminare, segregare, rasism, xenofobie, marginalizare, excludere, stimă de sine, şi lectura unui text, care prin conţinutul său are ecou în combaterea etichetării oamenilor. Este vorba de „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin.

Cultură şi identitate

Există multe definiţii ale culturii în literatura de specialitate, însă, în viaţa cotidiană, fiecare persoană are propria definiţie a culturii. Termenul apare la sfârşitul secolului al XI-lea şi se referă la o bucată de pământ lucrat, pentru a produce vegetale. La mijlocul secolului al XVI-lea, umaniştii Renaşterii îl folosesc cu sens figurat: cultură a spiritului. Culturaliştii văd cultura ca mod de viaţă al unui popor, drept o achiziţie umană relativ stabilă, dar supusă unor schimbări continue. Noi ne-am oprit însă la definiţia din Manualul de limba şi literatura română pentru clasa a V-a, Editura Booklet: „*Cultura* reprezintă totalitatea valorilor materiale (obiecte, îmbrăcăminte, mâncare etc.) şi spirituale (lucrări artistice, obiceiuri, tradiţii, valori etc.) create de omenire de-a lungul timpului. Fiecare popor are o cultură care îl defineşte şi îl face unic între celelalte popoare. Tocmai de aceea se poate vorbi de *diversitate culturală*”.

În continuare, am răspuns la întrebarea *Cine sunt eu?*. *Identitatea* este un concept cu faţete multiple: *identitate individuală*, *socială*, *colectivă*, *culturală*, *etnică*; o problematică complexă care poate fi, totuşi, sintetizată într-un enunţ simplu: *identitatea* constă în clarificarea a *cine este cineva*, atât ca persoană individuală, cât şi ca persoană socială.

Apoi, am încercat să combinăm termenii *identitate* şi *cultură* şi am căutat să ne creionăm fiecare *identitatea culturală,* pornind de la o definiţie a acesteia: *identitatea culturală* se referă la identificarea cu un anumit grup sau la sentimentul de apartenenţă la acesta, pe baza mai multor categorii culturale, incluzând naţionalitatea, etnia, rasa, sexul şi religia. Identitatea culturală este construită şi întreţinută prin procesul împărtăşirii cunoaşterii colective, precum tradiţiile, patrimoniul, limba, estetica, normele şi obiceiurile.

Coronița ucraineană – puritate şi frumuseţe

Ca simbol al identităţii naţionale a ucrainenilor am ales să vorbim despre coronița ucraineană (*vinok* – legat de cuvântul ucrainean care descrie o ceremonie de nuntă, *vinceannea*). Munca de documentare ne-a adus multe informaţii despre acest simbol ucrainean, pe care le vom împărtăşi cu domniile voastre.

Învăluită în multe legende, coronița ucraineană face parte dintr-o tradiţie care datează din vechile obiceiuri slave, din zona estică. Acestea îşi trag seva însă din cultura sumeriană, coronița fiind menţionată pentru prima dată în secolele

XII-III î.Ch. Cercetătorii au descoperit pe sarcofagul lui Iaroslav cel Înţelept din Catedrala Sfânta Sofia din Kiev (secolul al XII-lea) un semn mitic simplificat al zeiţei Inanna – Ishtar, care se compune dintr-o coroană – cu panglici ţesute, precum şi o stea cu şase colţuri în centru – simbol al perfecţiunii.

Obiceiul „încoronării” câştigătorilor este cunoscut încă din Antichitate şi este specific multor popoare. Tuturor ne sunt familiare imaginile cu zeiţe care purtau diademe de flori, ierburi, plante şi ramuri. Coronița ucraineană e, însă, mai mult de atât…

În cultura tradiţională ucraineană, „coronița cu flori” este purtată de fete şi de tinerele necăsătorite, fiind parte din costumul popular ucrainean. De asemenea, este folosită şi în cazul unor ritualuri, cum este cel din ziua Sfântului Ioan Botezătorul (Ivan Kupala), când fetele încearcă să-şi ghicească viitorul. În acest sens, ele dădeau drumul pe apă unei coroniţe, însoţite de o lumânare. Dacă coroana rămânea pe apă şi nu plutea, fata nu se căsătorea în acel an; dacă se scufunda, prevestea moartea fetei; dacă se stingea lumânarea, era semn că urma o nenorocire. Dacă unui băiat îi plăcea de o fată, el sărea în apă după coroana acesteia, care plutea, şi încerca s-o recupereze, deoarece doar astfel putea fi a lui, după cum se spune şi într-unul din cântecele ritualice interpretate de Kupala: „Cine va prinde coroana, a lui va fi fata”. Obiceiul datează din vremurile precreştine, când se credea că vinok-ul va proteja fetele de spiritele rele.

Alt obicei ritualic era că fetele împleteau coroniţele primăvara şi toamna, fără să fie privite de băieţi, şopteau incantaţii pentru ursit şi le purtau mândre până când acestea se uscau.

Valoarea ceremonială, religioasă s-a diminuat, şi, mai târziu, a fost înlocuită cu ideea de maturizare a fetiţei: a pierde coroana, în cântecele şi în tradiţiile populare, înseamnă, pentru o fată, că devine femeie. De aici şi obiceiul „coaserii cununiţei” care preceda nunta, dispărut şi el în zilele noastre.

Florile folosite la realizarea coroanei erau, în general, proaspete. Se adăugau şi floricele de hârtie sau de ceară şi erau ataşate pe o bandă de suport de hârtie rigidă, acoperită cu o panglică. Pentru coroniţă, se alegeau flori cu atenţie, nu era voie să se regăsească mai mult de 12 culori, aceasta fiind împletită după mărimea capului. Fiecare floare folosită pentru împletirea coroniţei simboliza ceva, după cum urmează: *macul* – floarea visului, simbol al fertilităţii, frumuseţii şi tinereţii; *floarea de vişin* şi *măr* – iubirea şi grija maternă; *muşeţelul* – sensibilitatea, loialitatea şi iubirea; *floarea-soarelui* – credinţa şi fidelitatea; *menta* – protejarea copilului şi a sănătăţii acestuia; *albăstreaua* – omenia; *trandafirul*, *nalba* şi *bujorul* – credinţa, speranţa, iubirea; *măghiranul* – iubirea maternă; *călina* – frumuseţea feciorelnică; *crinul* – puritatea, virginitatea; *florile nemuritoare* – sănătatea, vindecătoarea rănilor; *hameiul* – flexibilitatea şi raţiunea; *clopoţelul* – recunoştinţa. În coroniţă, se mai împleteau *frunze de pelin*, acesta îi dădea o putere magică, *frunze de trifoi*, care era asociat cu loialitatea, iar *frunzele de stejar* – cu puterea şi curajul, dar cel mai puternic talisman rămâne *brebenocul* (*merişorul*, în ucr. *барвінок*), care simbolizează nemurirea sufletului uman.

În zilele noastre, florile proaspete au fost înlocuite de cele artificiale sau cerate.

Multiculturalismul dincolo de zidurile şcolii

La finalul activităţii, au fost punctate câteva aspecte interesante despre minorităţile naţionale din România, cum ar fi: aproximativ unul din 7 locuitori din România este de altă apartenenţă etnică decât cea română; din motive istorice, unele

(Continuare la pagina 11)

Lăcrămioara GRIGORCIUC

„Ziua Educației", marcată la Suceava

Ziua Mondială a Educației reprezintă „Recomandarea UNESCO/OIM (Organizația Internațională a Muncii) privind statutul profesorilor". Această lege a fost aprobată în 1966 și este principalul cadru de referință pentru abordarea drepturilor și responsabilităților cadrelor didactice la nivelul întregii lumi. În prezent, această zi este sărbătorită în peste 100 de state. Începând cu anul 1994, Ziua Educației este sărbătorită, în fiecare an, și în România, la data de 5 octombrie, având ca scop sensibilizarea populației cu privire la importanța rolului jucat de dascălul care își dedică viața pentru educarea copiilor.

Atunci când vorbim despre educarea copiilor aparținând unei minorități naționale, responsabilitatea profesorului este mai accentuată. Acesta nu transmite doar cunoștințe și formează deprinderi, ci cultiva respectul și dragostea pentru limba maternă și rădăcinile străbune. Uniunea Ucrainenilor din România manifestă deschidere și interes, sprijinind foarte mult educația din școlile aflate în localitățile cu populație de etnie ucraineană, punând la dispoziția elevilor diferite posibilități de motivare a acestora. Subliniem importanța organizării concursurilor de nivel județean și național: „Sărbătoarea limbii materne", „Concursul de recitare a poeziei ucrainene", „Istoria și tradițiile ucrainenilor", „Tinere talente ucrainene". Prin participarea la aceste activități, tinerii ucraineni dezvoltă competențe interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, responsabilitatea și disciplina. Învățarea în contexte non-formale ca învățare integrată în cadrul activităților planificate reprezintă o modalitate complementară de a face educație.

Vorbind despre promovarea valorilor ucrainene, menționăm amplul eveniment care s-a desfășurat recent la București, „Ziua Limbii Ucrainene", în cadrul căruia a avut loc premierea elevilor participanți la Concursul Național „Tinere talente ucrainene". Județul Suceava se mândrește cu un număr important de elevi premianți la toate cele trei secțiuni: *Creație literară*; *Artă plastică* și *Muzică*. Îl felicităm pe domnul Mihai Traista pentru organizarea concursului și pentru frumoasa inițiativă de a valorifica tinerii ucraineni talentați!

Pe parcursul anului școlar anterior, UUR a organizat, în premieră, două concursuri dedicate dascălilor: „Cel mai bun profesor de limba ucraineană" și „Cel mai bun director", oferind ca premii aparatură pentru dotarea școlilor: tablă interactivă, laptop, videoproiector, imprimantă. Prin acest demers, UUR își arată recunoștința, susținerea și aprecierea performanței celor care se dedică educării copiilor ucraineni din țara noastră.

La începutul lunii octombrie, la Suceava, au avut loc o serie de manifestări dedicate educației. Cea mai așteptată și îndrăgită de elevii noștri este acțiunea organizată de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, la inițiativa domnului președinte Ilie Sauciuc, căruia îi mulțumim pentru acest demers. Anual, toți elevii din județul Suceava care studiază limba maternă ucraineană primesc un set de rechizite școlare. Acest mic ajutor este binevenit pentru copilașii care așteaptă cu nerăbdare derularea acestei activități.

Sub motto-ul „Transformarea educației începe cu profesorii" a avut loc, chiar de Ziua Educației, la data de 5 octombrie 2022, Conferința cu participare internațională „Provocări actuale în educație – tendințe și aspirații", organizată de Casa Corpului Didactic „George Tofan" din Suceava în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean din Suceava, Teatrul Municipal „Matei Vișniec" din Suceava, Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava, Universitatea „Iurii Fedkovyci" din Cernăuți, Ucraina, Colegiul Național „Mihai Eminescu" din Suceava, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu" din Drochia, Republica Moldova, Școala Sportivă din Drochia, Republica Moldova, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională din Suceava, Inspectoratul Județean de Poliție din Suceava, Asociația „Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina" și alte instituții de învățământ. Respectiva conferință s-a desfășurat în cadrul proiectului internațional „Provocările educației în societatea cunoașterii". Prof. Traian Pușcă, directorul Casei Corpului Didactic din Suceava, a fost gazda evenimentului. Alături de acesta, pe scena Teatrului din Suceava, au luat cuvântul: prof. dr. Petru Crăciun, inspector general adjunct al Inspectoratului Școlar Județean Suceava, prof. univ. dr. ing. Mihai Dimian, prorector al Universității „Ștefan cel Mare" (USV), prof. univ. dr. ing. Laurențiu Dan Milici, decanul Facultății de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor, conf. univ. dr. Otilia Clipa de la USV, lector univ. dr. Călin-Horia Bârleanu de la USV, prof. Gabriela Mihai, directorul Școlii Gimnaziale nr. 1 din Suceava, prof. Sergiu Vrabie, directorul Liceului Teoretic „Mihai Eminescu" din Drochia, Republica Moldova, Tatiana Fedirchyk, doctor în Științe Pedagogice, profesor și decan al Facultății de Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială a Universității Naționale „Iurii Fedkovyci" din Cernăuți, comisarul șef Ionuț Epureanu, purtătorul de cuvânt al IPJ Suceava, și Vasile Gafiuc, președintele Asociației „Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina".

La cât mai multe realizări împreună! Avem tot ce ne trebuie pentru a fi alături de copiii noștri! Priviți-i în ochi, deschideți-vă inima în fața lor, zâmbiți și îmbrățișați-i cu toată puterea, ei sunt viitorul nostru!

„Când ești profesor,
Atunci când pășești în sala de clasă,
Simți brusc că ai ajuns... acasă...
Chiar dacă, uneori, societatea uită de tine,
Când privești în ochii elevilor, ți-e,
din nou, bine...
Când ești profesor,
Faci tot ce este greu să pară atât de ușor,
Pentru că pui în suflete aripi pregătite de zbor,
Și înveți să zâmbești chiar și atunci când
lumea se prăbușește,
Pentru că în fața ta, în clasă, altă lume
crește..." (Ovidiu Pânișoară)

prof. Mihaela-Delia MARTINEAC

Fructificând bogăția multiculturală...

(Urmare de la pagina 10)

minorități sunt în cea mai mare parte concentrate în anumite regiuni ale României, în timp ce altele sunt dispersate pe întreg teritoriul; drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale sunt garantate prin Constituție și prin legi, organizațiile minorităților naționale având reprezentanți în Parlamentul României; există în România clase sau școli cu predare în limbi ale minorităților naționale; de asemenea, indiferent de limba de predare, elevii care aparțin unei minorități naționale au posibilitatea de a studia și limba minorității respective și o disciplină opțională privind istoria și tradițiile comunității; în localitățile în care o minoritate națională reprezintă cel puțin 20% din populație (conform recensământului), este posibilă utilizarea limbii acestei minorități în administrația publică locală și în justiție, fiind de asemenea, amplasate plăcuțe bilingve cu numele localității, cu numele străzilor și cu denumirea unor instituții publice.

Perspectiva interculturală trebuie să stea la baza procesului de învățământ adresat tuturor, minoritari și majoritari, deoarece educația interculturală privilegiază interacțiunea și dialogul, curajul de a ieși din sine și capacitatea de a-l accepta pe cel de lângă tine.

„Obiceiuri de toamnă”, la ucrainenii din Remeți

Calendarul anual al acțiunilor culturale ale Uniunii Ucrainenilor din România cuprinde evenimente care au loc în toate localitățile cu populație majoritar ucraineană din județul Maramureș, cel puțin unul dintre acestea fiind de amploare și specific fiecărei localități în parte.

În comuna Remeți, în fiecare an, se organizează acțiunea „Obiceiuri de toamnă la ucraineni”, considerată una tradițională. În afară de aceasta, menționăm că, la nivelul Organizației locale Remeți a UUR, sunt organizate și alte evenimente culturale, cum ar fi: „Taras Șevcenko în imagini și cuvinte”, „Tinere talente”, „Miculașul la Remeți”, diferite concursuri sportive etc.

Duminică, 20 noiembrie 2022, s-a desfășurat o nouă ediție a acțiunii culturale „Obiceiuri de toamnă la ucraineni”, aceasta fiind organizată de membrii Organizației locale Remeți a UUR și de Filiala Maramureș a UUR, în colaborare cu Școala Gimnazială Remeți, Școala Gimnazială Rona de Sus, Primăria Remeți, Consiliul local Remeți și Biserica Ortodoxă Ucraineană Remeți. Detaliile privind organizarea, locația, desfășurarea, scena mobilă, sonorizarea, formațiile artistice, numărul de participanți și invitați au fost dezbătute și aprobate

la ședința Comitetului Filialei Maramureș a UUR, referatul de necesitate pentru această acțiune fiind, ulterior, aprobat de Consiliul UUR.

Programul de desfășurare a acțiunii a fost stabilit de Organizația locală a UUR și de Școala Gimnazială Remeți. Acțiunea a debutat cu proiectul educațional „Frumoasa și bogata toamnă”, realizat ca urmare a parteneriatului dintre Școala Gimnazială Rona de Sus și Școala Gimnazială Remeți, coordonatorii proiectului fiind dnele profesoare Larisa Petrețchi și Ana Maria Covaci.

Copiii din Rona de Sus, împreună cu părinții și dna profesoară Larisa Petrețchi, au fost primiți cu simpatie și căldură la Școala din Remeți de către dna Maria Ștefan, director, Ana Maria Covaci, profesor de limba ucraineană, și Vasile Pasenciuc, președintele Organizației locale Remeți a UUR. Cu această ocazie, mulțumim directorilor celor două școli, profesorilor-coordonatori de proiect, părinților și, în mod special, elevilor, care au fost minunați, frumoși, talentați și cuminți.

Dna profesor Ana Maria Covaci ne-a mărturisit: „În cadrul proiectului educațional «Frumoasa și bogata toamnă», am desfășurat o activitate comună, intitulată «Cei mari îi iubesc pe cei mici», în care au fost implicați elevii clasei I de la Școala Rona de Sus, respectiv cei ai clasei a VII-a de la Școala Remeți. Am considerat că data cea mai potrivită pentru desfășurarea acestui proiect este ziua în care va avea loc acțiunea culturală a Uniunii Ucrainenilor din România «Obiceiuri de toamnă la ucraineni». Și iată-ne aici”.

Elevii celor două unități de învățământ s-au întâlnit la Școala Gimnazială Remeți, într-o sală frumos amenajată în culorile și bogățiile toamnei, unde, împreună, au făcut colaje de toamnă, au cântat, s-au distrat, au interacționat foarte bine și au discutat pe tema „Frumoasa și bogata toamnă”. Timp de o oră, elevii mai mici și cei mai mari au creat o atmosferă de toamnă și de bună dispoziție, iar în sufletele lor nu a plutit ceața densă specifică perioadei autumnale a anului, ci a luminat soarele ușor palid, dar cald și surâzător.

A urmat o vizită la Grădinița cu program normal Remeți, unde funcționează trei grupe de preșcolari, două cu predare în limba ucraineană și una cu predare în limba română. Oaspeții noștri au fost plăcut impresionați de expoziția din holul grădiniței, specifică toamnei, de sălile de grupă curate,

frumoase și bine amenajate, de materialul didactic de care dispune aceasta, de condițiile foarte bune, de locul de joacă, de curtea îngrădită și de parcarea din fața grădiniței, bine gândită, frumos amenajată și dată în folosință chiar la începutul acestui an școlar.

Cu toții au apreciat felul cum arată și sunt gospodărite școala și grădinița, meritul fiind al conducerii școlii, care conlucrează foarte bine și eficient cu Primăria și Consiliul local, realități despre care voi scrie mai detaliat cu o altă ocazie, pentru că merită să evidențiem lucrurile bune, frumoase și utile care se fac la nivelul comunei noastre, ajutorul din partea UUR, în acest sens, fiind unul substanțial.

Deși programul nu a cuprins și vizitarea bisericii noastre, în viitor, ar trebui să ne gândim și la acest aspect, unii dintre musafirii noștri, de pildă, cei din Tulcea și-au dorit să facă acest lucru, fiind îndrumați spre biserica situată în imediata apropiere a locului desfășurării acțiunii. Vizitatorii au rămas impresionați de pictura interioară a lăcașului de cult, realizată de un pictor din Ucraina, de capelă, de pavajul din jur-împrejurul acestora, de drumul de acces asfaltat recent, de gardul nou, de clădirea parohiei și de multe altele. Meritul pentru aceste lucruri frumoase și deosebit de importante ale comunității noastre îi aparține dlui preot paroh Vladimir Clem, Consiliului parohial, Primăriei, Consiliului local, cetățenilor și, nu în ultimul rând, Uniunii Ucrainenilor din România, care a ajutat substanțial și sunt ferm convins că o va face și în continuare. Mulțumim părintelui paroh și membrilor Consiliului parohial pentru că au dat curs invitației noastre de a participa la această acțiune.

Evenimentul a fost deschis de către dl profesor Vasile Pasenciuc, președintele Organizației locale Remeți a UUR, mai întâi fiind intonate imnurile de stat ale României și Ucrainei, după care toți cei prezenți au ținut un moment de reculegere în memoria victimelor războiului din Ucraina.

Au fost invitați pe scenă dl Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat în Parlamentul României, dna Liuba Horvat, secretar general al UUR și președintele Filialei Satu Mare, dl Miroslav Petrețchi, președintele Filialei Maramureș a UUR, dl Ivan Brînzanic, primarul comunei Remeți, dna Maria Ștefan, directorul Școlii Remeți, dl paroh al Bisericii Ortodoxe Ucrainene Remeți, Vladimir Clem, membrii delegației din Ucraina, conduși de dna Miroslava Korneliuk, deputatul Consiliului Regional Ivano-Frankivsk, dna Anna Sambor, vicepreședinte al UUR și președintele Organizației locale Lunca la Tisa, Ivan Recalo, membru în Consiliul UUR și președintele Organizației locale Repedea, Mihai Lauruc, președintele Organizației municipale Sighetu Marmației a UUR, Gheorghe Mocernac, președintele Organizației locale Crasna Vișeului.

După ce l-a invitat pe părintele Vladimir Clem să rostească o rugăciune și să binecuvânteze acțiunea, pentru că, creștinește, orice activitate trebuie să înceapă cu o rugăciune, dl Vasile Pasenciuc le-a mulțumit tuturor celor care au contribuit la organizarea și desfășurarea evenimentului, conducerii UUR, autorităților locale, primăriei, conducerii școlii, cadrelor didactice, elevilor, părinților, preotului paroh și celor care au pregătit masa festivă.

În mod special, i-a adus mulțumiri dlui Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR și deputat în Parlamentul României, pentru că a ținut să fie prezent la acțiunea din comuna Remeți, pentru atenția pe care o acordă administrației locale, Primăriei, Școlii, Bisericii, Organizației locale a UUR din Remeți și pentru ajutorul substanțial acordat nouă tuturor, după care l-a invitat la microfon.

Dl Nicolae Miroslav Petrețchi, în cuvântul Domniei sale, a confirmat faptul că a dorit să fie prezent la acțiunea din comuna noastră, având aprecieri pozitive la adresa administrației locale, a școlii, a bisericii și a Organizației locale Remeți a UUR, fapt pentru care îi mulțumim și îl asigurăm că aprecierile sunt reciproce, având în vedere tot ceea ce face pentru comuna noastră și pentru toți ucrainenii din România.

Au mai luat cuvântul: președintele Filialei Maramureș a UUR, dl Miroslav Petrețchi, primarul comunei Remeți, dl Ivan Brînzanic, și dna Miroslava Korneliuk, reprezentanta delegației din Ucraina. Dna Miroslava Korneliuk s-a referit la situația grea prin care trece în prezent Ucraina și a mulțumit călduros Guvernului României, autorităților centrale, județene și locale pentru sprijinul și ajutorul acordat Ucrainei și modul în care au fost primiți și găzduiți refugiații din Ucraina, subliniind rolul Uniunii Ucrainenilor din România în rezolvarea acestor probleme și ajutorul umanitar substanțial acordat de Uniune.

A urmat programul artistic mult așteptat, acesta desfășurându-se pe scena amenajată în aer liber, într-un loc potrivit, în centrul comunei. Cu toate că vremea de toamnă târzie a fost răcoroasă, căldura cu care au fost primiți oaspeții noștri, simpatia și respectul cu care au fost tratați aceștia au adus acea căldură sufletească și înțelegere de care cu toții avem mare nevoie. Evoluția ansamblurilor artistice a fost la înălțime, numerosul public spectator având ocazia să aprecieze repertoriul bogat și variat al ucrainenilor, portul tradițional, obiceiurile specifice unui astfel de eveniment și multe altele.

Au deschis spectacolul gazdele, copiii din Remeți, frumoasa și talentata Simina Colopelnic, privighetoarea noastră, care a interpretat în deschidere, cu profesionalism, talent și sensibilitate, trei cântece în limba ucraineană, fiind ovaționată și aplaudată de publicul spectator. A încheiat programul cu alte două cântece, unul în limba ucraineană și unul în limba română, cu același succes, grupul de copii ai Școlii din Remeți, acompaniați la acordeon de Casian Macioca și la orgă de Vasile Macioca, fiu și tată, iar Așer Cojocărelu și Emanuel Zapca au interpretat la vioară câteva melodii, cu toții fiind apreciați și aplaudați.

Mulțumim artiștilor noștri și, în mod special, dlui Vasile Macioca pentru implicare în pregătirea și acompanierea copiilor. Au mai evoluat: Trio Banduristele din Ivano-Frankivsk, care au prezentat, cu sensibilitate și din suflet, o suită de cântece populare ucrainene, mulți dintre spectatori cântând alături de cele trei frumoase artiste, răsplătite, în încheiere, cu aplauze frenetice îndelungate. Grupul vocal din Suceava și grupul vocal „Salcia” din Tulcea au fost ansamblurile invitate din țară, iar, din județul nostru, au mai prezentat programe artistice foarte bine pregătite și apreciate grupurile vocale: „Krasnianocika” din Crasna Vișeului, „Tinerii huțuli” din Valea Vișeului, grupul vocal, soliștii și instrumeniștii din Rona de Sus, „Veselka” din Lunca la Tisa, „Nadiia” din Repedea și „Vocile muntelui” din Poienile de sub Munte, repertoriul, costumația autentică superbă și prestația celor care au evoluat pe scenă fiind la înălțime.

Evenimentul s-a încheiat cu o masă festivă, în cadrul căreia a continuat spectacolul, cântecele populare ucrainene răsunând într-o atmosferă de prietenie, veselie și bună dispoziție, toți cei prezenți apreciind buna organizare și desfășurare a acțiunii, meniul bogat și mâncarea gustoasă.

La plecare, participanții i-au felicitat pe organizatori pentru reușita acțiunii, mulțumind tuturor. Noi suntem bucuroși că s-au simțit bine și, așa cum am mai spus, vă așteptăm și la edițiile viitoare pe toți, asigurându-vă că o să fiți întotdeauna bine primiți la Remeți, cu prietenie, bună dispoziție, respect și căldură.

Vasile PASENCIUC,
prim-vicepreședinte al UUR

VICTIMELE HOLODOMORULUI, COMEMORATE ÎN FILIALELE UUR

În fiecare an, în ultima sâmbătă din noiembrie, ucrainenii de pretutindeni comemorează victimele Marii Foamete deliberate din anii 1932-1933, Holodomor, un adevărat act de genocid la care a fost supus poporul ucrainean de către regimul sovietic. În urmă cu 90 de ani, regimul stalinist a folosit toate mijloacele pentru a-i înfometa pe ucraineni, curmând viețile a circa 10 milioane de oameni: femei şi bărbați, copii şi bătrâni.

Cu prilejul Zilei Comemorării Victimelor Holodomorului, Uniunea Ucrainenilor din România aduce un pios omagiu memoriei victimelor uneia dintre cele mai tragice perioade ale istoriei poporului ucrainean. Manifestări comemorative au fost organizate de toate filialele UUR din țară, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, pentru a marca 90 de ani de la declanşarea marii terori din Ucraina, prin confiscarea tuturor stocurilor de cereale şi a alimentelor de bază.

Totodată, la inițiativa preşedintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, miercuri, 23 noiembrie, Parlamentul României a adoptat o Declarație politică referitoare la comemorarea Holodomorului din anii 1932-1933 din Ucraina, recunoscându-l drept crimă comisă împotriva poporului ucrainean şi a umanității.

Parlamentarii români au condamnat ferm acest act îndreptat împotriva poporului ucrainean, soldat cu milioane de victime, exprimându-şi, în acelaşi timp, solidaritatea cu poporul ucrainean care a suferit această tragedie şi aducând un omagiu milioanelor de victime ale foametei artificiale din anii 1932-1933.

TULCEA

Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a comemorat, la 26 noiembrie, victimele Holodomorului, Marea Foamete din 1932-1933 din Ucraina, act de genocid la care a fost supus poporul ucrainean de către regimul sovietic.

Evenimentul, organizat de membrii grupului „Zadunaiska Sici”, a debutat cu o slujbă de pomenire a victimelor Holodomorului, oficiată de preotul Daniel Lisavencu.

Momentul religios a continuat cu o prezentare audio-video, creată de Georgiana Maladoi, cu date şi detalii zguduitoare, care i-a răscolit profund pe cei prezenți, aducându-le aminte de povestirile strămoşilor, a căror rude se aflau printre victimele acestei crime în masă.

Alături de membrii şi simpatizanții organizației UUR Tulcea, au fost invitați şi au participat refugiați din Ucraina care, în prezent, locuiesc în Tulcea. Sprijinul financiar acordat de Uniunea Ucrainenilor din România a făcut posibilă desfăşurarea acestui eveniment în amintirea şi pomenirea celor peste 10 milioane de oameni care şi-au pierdut viața.

SATU MARE

Holodomorul, Marea Foamete din Ucraina anilor 1932-1933, prigoană sovietică împotriva poporului ucrainean, în care şi-au pierdut viața peste 10 milioane de oameni, este comemorat, în ultima sâmbătă a lunii noiembrie a fiecărui an, de ucrainenii din întreaga lume, inclusiv de cei din România.

Anul acesta, când se împlinesc 90 de ani de la cumplitul genocid, Filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România, cu sprijinul Centrului Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale, a organizat, sâmbătă, 26 noiembrie, un simpozion de comemorare a victimelor Holodomorului, la care au participat membrii organizațiilor UUR din întreg județul şi un grup de refugiați din Ucraina.

Despre această perioadă tragică din istoria Ucrainei, una dintre cele mai cumplite pe care poporul ucrainean a fost nevoit să o traverseze de-a lungul istoriei sale contemporane, au vorbit dr. Liuba Horvat, preşedintele Filialei sătmărene şi secretar general al UUR, primarul comunei Tarna Mare, Monica Sobius, şi dr. Felician Pop, din partea CJCPCT.

„Comemorarea Holodomorului, una dintre cele mai sângeroase crime îndreptate împotriva poporului ucrainean şi a umanității, capătă în actualul context o simbolistică aparte: noi dorim să atragem atenția lumii civilizate faptul că nu trebuie să permitem ca istoria sângeroasă să se repete, fiind, totodată, necesar ca, pe toate căile şi prin orice mijloace, să stopăm această nouă dezlănțuire de ură la adresa ucrainenilor, a însăşi ființei naționale a Ucrainei”, a declarat preşedintele UUR Satu Mare, Liuba Horvat.

Comemorarea Holodomorului are o încărcătură copleşitoare. După 90 de ani, Rusia a invadat Ucraina, iar, prin distrugerea deliberată a structurilor energetice, a alimentării cu apă şi gaze a acestei țări, riscă să genereze o nouă criză umanitară de proporții în Europa. Mai multe țări, printre care şi România, au recunoscut Holodomorul ca genocid ori crimă îngrozitoare.

La inițiativa preşedintelui UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, la 23 noiembrie, Parlamentul României a adoptat o Declarație politică referitoare la comemorarea Holodomorului din anii 1932-1933 din Ucraina, recunoscându-l drept crimă comisă împotriva poporului ucrainean şi a umanității.

MARAMUREŞ

Filiala UUR Maramureş a comemorat victimele Holodomorului, genocidul ucrainenilor

din 1932-1933, care a însemnat subjugarea poporului ucrainean de către regimul stalinist.

În acest context comemorativ, la Ruscova, directoarea Şcolii Gimnaziale Valea Vişeului, profesoara Maria Papariga, a făcut o scurtă descriere a Holodomorului, unul dintre cele mai tragice momente din istoria poporului ucrainean, oferind o lecție veritabilă de istorie celor care conştientizează faptul că ororile trecutului nu trebuie uitate, pentru a nu se repeta niciodată.

Cele mai afectate victime ale Holodomorului au fost, în principal, sătenii, agricultorii şi copiii, cei care reprezentau o parte semnificativă a Ucrainei anilor 1930.

La 90 de ani de la tragicele evenimente, Parlamentul României a recunoscut Holodomorul drept crimă comisă împotriva poporului ucrainean şi a umanității, prin adoptarea unei declarații inițiate de preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi.

Realitatea arată şi faptul că actualul război din Ucraina a generat o criză alimentară, economică şi financiară care nu poate fi descrisă fidel prin cuvinte. Din nefericire, există o asemănare considerabilă între etapa istorică prin care au trecut ucrainenii acum 90 de ani şi cea a războiului în desfăşurare, pe care îl putem numi, de asemenea, genocid.

TIMIŞ

„Lumânarea nestinsă”, simbol al neuitării şi al conştientizării, a pâlpâit, la finalul ultimei săptămâni a lui noiembrie, şi în mâinile ucrainenilor timişeni, adunați pentru comemorarea victimelor Holodomorului, una dintre cele mai mari tragedii ale secolului al XX-lea. Acțiunea organizată de UUR Timiş a început cu o slujbă de pomenire a celor trecuți în neființă, oficiată la Biserica Ortodoxă Ucraineană.

Preşedintele filialei gazdă, Gheorghe Hleba, împreună cu reprezentanții comunității ucrainene şi cu refugiații din Ucraina stabiliți în Timişoara s-au rugat cu lacrimi în ochi pentru sufletele adormiților. La sediul Casei de Cultură a Ucrainenilor, a fost prezentat istoricul celei mai grave catastrofe naționale din Ucraina. Ana Zabloțkaia, o refugiată din Kiev, a povestit tragedia prin prisma strămoşilor ei, care, pentru a supraviețui, ajunseseră să scormonească pământul în căutare de rădăcini. Ucrainenilor li s-a interzis să părăsească țara, iar ororile prin care treceau erau tăinuite şi falsificate.

Marea Foamete (Holodomorul) din 1932-1933 este cinstită de ucrainenii de pretudindeni în a patra sâmbătă a lunii noiembrie, în memoria celor aproximativ 10 milioane de conaționali care au murit din cauza politicilor represive ale regimului stalinist.

„HOLODOMOR – 90 DE ANI” – comemorare la Rădăuţi

Proiectul „Holodomor – 90 de ani” a urmărit realizarea unui dialog interdisciplinar între istorie, literatură, artă şi religie. Este absolut necesar să reţinem şi să promovăm respectul faţă de celălalt, egalitatea oamenilor în raport cu ceilalţi, în ceea ce priveşte drepturile, libertăţile fundamentale şi obligaţiile, ca principii esenţiale pentru dezvoltarea unei societăţi democratice şi, mai ales, pentru dreptul la viaţă. Datoria şcolii şi a societăţii contemporane este de a-i ajuta pe tineri să conştientizeze greşelile trecutului, fapt ce îi ajută să aprecieze cu recunoştinţă darul prezentului liber, democratic.

La data de 28 noiembrie 2006, Parlamentul Ucrainei a aprobat rezoluţia prin care afirmă că foametea deliberată din perioada sovietică a reprezentat un genocid împotriva naţiunii ucrainene. Foametea din 1932-1933 a fost pentru ucraineni ceea ce a fost genocidul nazist pentru evrei sau masacrul din 1915 pentru armeni. Această tragedie, a cărei amploare este, pur şi simplu, imposibil de înţeles, a dat naţiunii o lovitură ireparabilă, ale cărei consecinţe sociale, psihologice şi demografice se răsfrâng până astăzi.

Începând cu anul 2008, a fost iniţiată acţiunea „Aprinde o lumânare”, pentru comemorarea victimelor acestui genocid. Astfel, în ultima sâmbătă din luna noiembrie, la ora 16.00, la ferestrele ucrainenilor arde o lumânare în memoria victimelor foametei din Ucraina. Pe lângă alte etnii persecutate în secolul al XX-lea, ucrainenii au trăit o tragedie care reprezintă pentru noi toţi un reper cu privire la consecinţele totalitarismului comunist, a urii faţă de semeni.

Marţi, 29 noiembrie 2022, a avut loc acţiunea de comemorare a victimelor Holodomorului, la Şcoala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuţi, în cadrul proiectului educaţional „Holodomor – 90 de ani”, încheiat între şcoala gazdă, Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din Romania şi Colegiul Naţional „Mihai Eminescu” din Suceava.

Pentru buna desfăşurare a acestei acţiuni, a lucrat echipa de proiect, formată din: preşedintele Filialei Suceava a UUR, domnul Ilie Sauciuc, directorul Şcolii Gimnaziale „Bogdan Vodă” din Rădăuţi, prof. Radu-Gheorghe Munteanu, directoarea Colegiului Naţional „Mihai Eminescu” din Suceava, prof. dr. Silvia-Corina Nuţu, insp. prof. Lucia Mihoc şi prof. dr. Mihaela Delia Martineac.

Manifestarea a debutat cu rugăciunea de pomenire a morţilor, săvârşită bilingv, în limbile română şi ucraineană, de către părintele Daniel Petraşuc de la Parohia Ortodoxă Negostina. Au fost create momente de mare emoţie şi de imensă profunzime pentru cei prezenţi: cadre didactice ale şcolii gazdă, elevi care studiază limba ucraineană pe grupe în Rădăuţi şi la Colegiul Naţional „Mihai Eminescu” din Suceava, precum şi un grup de refugiate din Ucraina. În holul şcolii, a fost amenajată o expoziţie cu desenele copiilor, intitulată „Свічка пам’яті бринить сльозами”.

Domnul profesor Alexandru Domnari a interpretat la caval şi la chitară piesa „Пливе кача по Тисині”, reuşind să-i sensibilizeze pe toţi cei aflaţi de faţă. Participanţii au urmărit, în biblioteca şcolii, un scurt film tematic, cu un puternic impact emoţional. Domnul conf. univ. dr. Iulian Radu Bruja, cadru didactic la Universitatea „Ştefan cel Mare” din Suceava, a vorbit celor prezenţi despre principalele cauze şi consecinţe ale Foametei ce a cuprins Ucraina în perioada 1932-1933. Acesta a subliniat că în România se ştiu foarte puţine lucruri despre istoria Ucrainei, deşi, în ultima perioadă, s-a vorbit foarte mult despre ţara vecină, subliniind că „tărâmul cu cel mai bun cernoziom din lume avea să devină tărâmul morţii timp de patru ani, cu apogeul în iarna dintre anii 1932-1933”. Domnul profesor a prezentat o harta a naţiunilor care au recunoscut Holodomorul ca fiind crimă împotriva umanităţii, iar domnul inspector Ilie Sauciuc a completat: „la propunerea deputatului Nicolae Miroslav Petreţchi, Plenul comun al Camerei Deputaţilor şi Senatului a adoptat, la data de 23 noiembrie 2022, Declaraţia prin care România recunoaşte Holodomorul ca fiind o crimă îngrozitoare împotriva poporului ucrainean şi împotriva umanităţii”.

Doamna Halyna Demydenko, refugiată din Ucraina, a mulţumit românilor şi statului român pentru ajutorul oferit ucrainenilor care au găsit refugiu în ţara noastră. Aceasta a menţionat că ajutorul extern este absolut necesar Ucrainei, întrucât Rusia, ca stat invadator, nu se va opri, ci va înainta spre Vest, Ucraina fiind scutul de apărare al Europei.

Domnul director Radu Gheorghe Munteanu a apreciat activitatea ca fiind „o adevărată lecţie de viaţă, care ne arată că, în ciuda tragediei pe care a trăit-o poporul ucrainean, acesta nu şi-a pierdut credinţa în Dumnezeu”. Au fost prezenţi la manifestare şi preşedintele UUR Rădăuţi, domnul Vasile Pascaru, şi vicepreşedintele organizaţiei locale, domnul Marin Pesclevei.

Scopul derulării acestui parteneriat a fost creşterea nivelului de informare a participanţilor privind tragedia poporului ucrainean şi accentuarea sentimentului de condamnare a Holodomorului – o filă neagră din istoria poporului ucrainean.

prof. Mihaela-Delia MARTINEAC

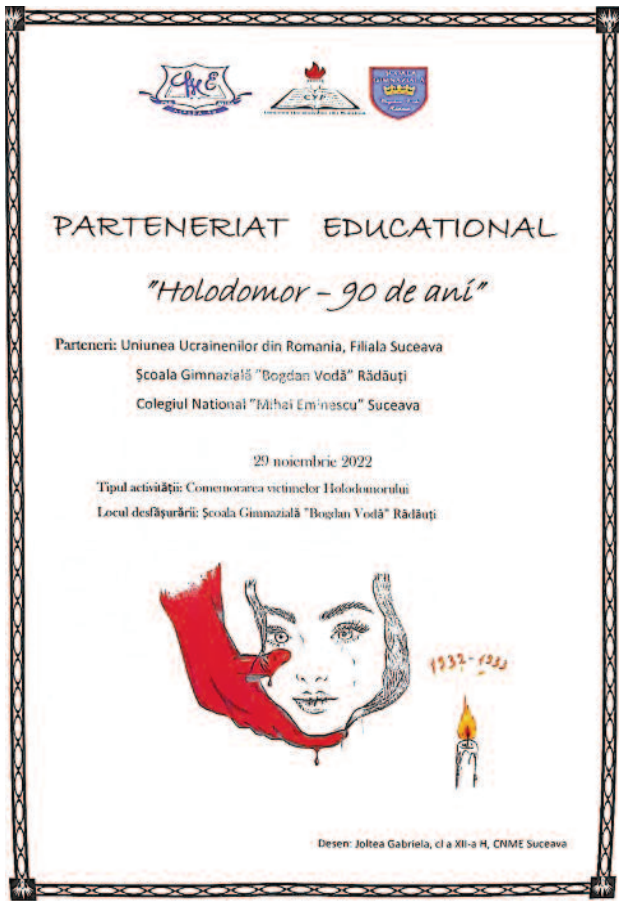
PARTENERIAT EDUCATIONAL

"Holodomor – 90 de ani"

Parteneri: Uniunea Ucrainenilor din Romania, Filiala Suceava

Şcoala Gimnazială "Bogdan Vodă" Rădăuţi

Colegiul National "Mihai Eminescu" Suceava

29 noiembrie 2022

Tipul activităţii: Comemorarea victimelor Holodomorului

Locul desfăşurării: Şcoala Gimnazială "Bogdan Vodă" Rădăuţi

1932 - 1933

Desen: Joltea Gabriela, cl a XII-a H, CNME Suceava

Sărbătorile creştine de iarnă

S-a aşternut prima zăpadă moale, pufoasă şi deja suntem în Postul Crăciunului sau Postul Naşterii Mântuitorului. Bucuria copiilor care îşi caută săniuţele, pregătindu-se de jocurile în aer liber este de nedescris.

Ce frumos era mai demult, când se auzeau chiote pe derdeluş. Aici, la noi, în Bucovina, zăpada a acoperit totul, parcă ne îndeamnă să ne gândim la un nou început imaculat. În această perioadă, premergătoare sărbătorilor creştine de iarnă: Naşterea Mântuitorului Iisus Hristos, Sărbătoarea Sfântului Vasile (când sărbătorim şi Anul Nou) şi Sărbătoarea Botezului Domnului (Boboteaza), oamenii se pregătesc sufleteşte pentru întâmpinarea lor. Acum, femeile gospodine pregătesc toată casa pentru întâmpinarea colindătorilor. Aici, în Negostina, majoritatea femeilor sunt ucrainence, iar noi ştim că sunt cele mai harnice şi pricepute gospodine. Scormonesc prin sertare după cele mai bune şi gustoase reţete de dulciuri sau mâncăruri specifice evenimentelor. Bărbaţii se ocupă de aprovizionare cu băuturi de sezon, adică se fierbe samohonca din sfecla de zahăr, pregătită din timp. Pe masa festivă de Crăciun, se pun 12 feluri de mâncare de post: grâu fiert şi preparat, sarmale, bureţi, colţunaşi (perohe), peşte, bob, prune, salată de sfeclă roşie cu hrean, fasole, pampuşte, un colac şi o cană cu uzvar (o băutură răcoritoare din felii de mere, pere uscate la soare în timpul verii). Se pune pe masă şi o lumânare înfiptă în colac. Toată familia se aşază la masă, iar cel mai vârstnic membru rosteşte rugăciunea „Tatăl Nostru” în limba ucraineană, după care se serveşte din bucatele pregătite. Preparatele pentru masa de Ajunul Crăciunului se fierb toate în cuptorul bine încins o noapte întreagă, iar aburul din ele, când se desfundă, vesteşte începerea acestor sărbători şi te îmbie la mai multă credinţă, linişte şi pace. Sunt sărbătorile bucuriei în familie.

În postul Crăciunului, şi copiii se pregătesc intens pentru colinda ucraineană sau românească, doar vor fi răsplătiţi pentru truda lor. Deoarece era frig şi ger afară, cândva, repetiţiile pentru colinde se făceau în grajdul de animale, unde era mai călduţ de la aburul respiraţiei acestora, iar copiii se adunau cu mult drag şi luau totul în serios. Colindele au fost lăsate din străbuni, părinţii fiind datori a-i învăţa pe copii moştenirea lăsată. Cât de frumoase sunt aceste colinde, care vestesc

Naşterea lui Iisus Hristos în ieslea cea săracă. Fiecare sărbătoare creştină de iarnă are colinde specifice, şi toate sunt adaptate evenimentelor, şi toate se cântă în limba ucraineană aici, la noi. Aceste sărbători au un farmec deosebit pentru oameni, aduc bucuria Naşterii lui Iisus Hristos.

Bisericile creştine, împodobite de sărbătoare, îşi aşteaptă credincioşii în straie populare, aşa cum este tradiţia şi obiceiul strămoşesc. De sărbători, se aud cele mai frumoase colinde, numai în limba ucraineană, iar sub bradul împodobit stau împachetate cadourile care vor fi împărţite copiilor cuminţi de către Moş Crăciun.

Vă doresc tuturor sărbători cât mai frumoase, cu multă sănătate şi bucurii nenumărate.

„La mulţi ani şi Sărbători fericite”!

Felicia GRIGORAŞ,
Negostina

Entuziasm şi iubire în jurul bradului împodobit

O noapte geroasă nu-i de-ajuns pentru a înţelege vieţile ţurţurilor aplecaţi, mai ales, sub streşini de case foarte vechi, drăniţite în stil zimţat. În sens metaforic restrâns, ţurţurele e un condei transparent. E cel care consemnează trăgând cu ochiul la toate cele care se pot succede când cei ai casei stau reuniţi în jurul bradului de Crăciun. Să zici că-s curioşi ar fi o minciună metaformozată într-o capacitate aptă, oricând, să îngheţe apa! Pentru Iubirea unui Ajun de Crăciun nu există timp de staţionare. Iubirea Naşterii colindă, înseamnă practic a îndrăgi simţământul momentului prin care îţi prelungeşti sufletul în sufletele unor gazde bine primitoare de oaspeţi.

În miraj creştinesc, Iubirea din seara Ajunului de Crăciun deţine monopolul unui început de Viaţă integratoare în ritm de armonie cu dorinţa Cerului, cu întreg universul iubitor, în general. Doar gândind frumos şi iubind înălţător, profund ne apar toate ca şi cum, din totdeauna, le-am fi cunoscut şi simţit.

Bradul de Crăciun seamănă cu un om de convingeri, cu braţe de crengi primitoare. Nu l-ai putea nicicum asemăna cu o trestie care se pleacă la prima adiere de zefir ori cu un plop ce se mlădie. Şederea în jurul unui brăduţ de Crăciun este un timp de binefacere, de desfătare celestă, dreaptă ce vine pe calea sufletului cu un avânt de entuziasm (sufletesc) şi pe care nimic nu l-ar putea împiedica, să zicem, prin încercarea cuiva de a-l stăvili. Virtutea credinţei biblice, în semnificaţia sa, sporeşte farmecul acestei seri. Numai cu ajutorul credinţei poţi câştiga rudenia ta de sânge (jertfelnic) cu misiunea naşterii Pruncului Divin; în acelaşi mod te poţi simţi favoritul, câştigătorul prietenilor şi al stimei celor ce-ţi calcă pragul casei, ca să colinde. Prieteniile care se leagă într-o seară de Ajun de Crăciun sunt foarte intense. O noapte de colindat este cât un an de desfătare duhovnicească petrecută într-un rai cuvântător. La vreme de colind, sufletul se visează, la rândul său, liber de legităţile lumii materiale, şi descoperă astfel taina ştiinţei, a cunoaşterii şi a libertăţii de rudenie cu Pruncul Divin. Câştigi prietenia cu cel din iesle, la fel cum îţi câştigi prietenia cu cei cu care vine în contact entuziasmul tău iubitor de eveniment, într-o seară sfântă.

Iubirea şi enuziasmul justifică spiritual o seară sfântă de Crăciun. O doctrină venerabilă, cum e cea a lui Platon, vede în eros (iubire) un imbold care leagă lucrurile între ele. „Erosul este o forţă unificatoare şi o pasiune de sinteză”. În sens sfânt, spiritual, magia Crăciunului stă în unificarea cerului cu pământul deodată cu naşterea Fiului lui Dumnezeu. La rândul ei, în des-

făşurarea unui scurt timp biblic, Iubirea, care mai târziu se va dovedi că este o iubire născută din suferinţă, va străbate căile universului prin inimi şi inimi, justificându-se prin sine. În plus, pentru urmaşii umanităţii, va naşte sinapsial (în creiere), generând complexe procese neuronale care le umanizează pe cele sacre...

Îndatorirea iubirii de a comemora Crăciunul primează şi nu e aceea de a da un sens gândirii noastre, ci de a reface un anume (esenţial) sens al iubirii lui Dumnezeu. În Sfânta Evanghelie şi în respectul faţă de această Bătrână Carte a lumii, ar trebui să găsească liderii lumeşti, în momente grele de cumpănire, un mod, un reţetar desăvârşit de a consolida şi a profila rosturile păcii şi ale bunei înţelegeri dintre oameni.

Doar cu tonicul speranţei în valorile sinelui trăitor poate fi reformulată, într-un magic contur, taina mântuirii omului. Creştinismul a făcut totul ce i-a stat în putinţă, pentru a împlini voia cerului. În realitatea imediată, acum gândind (retroactiv), după ce colindătorii s-au întors la casele lor, măreţia Crăciunului creşte, ne covârşeşte, sporeşte pe măsură ce îi examinăm alcătuirea: „compoziţia magiei”.

Mihai MATEICIUC

IUBIRE DE BISERICĂ ŞI DE NEAM

Naşterea Domnului

Indiferent de vârstă, Praznicul Naşterii Mântuitorului, aduce, an de an, bucurie în sufletele noastre, chiar şi celor mai puţin credincioşi. Atmosfera exterioară, luminile din marile oraşe, colindele care se pot auzi prin toate locurile, dorinţa de a face o faptă bună măcar în această perioadă, cadourile dăruite celor dragi, precum şi cele primite de la cei dragi, toate acestea, ne spun că perioada sfârşitului de an şi a începutului noului an este una deosebită, unică, transformând cel mai friguros anotimp, în cel mai aşteptat, în special de către cei mici.

Bineînţeles că pentru cei credincioşi, această atmosferă exterioară este doar o parte din pregătirea pentru Praznicul cel Mare. Credincioşii îşi pregătesc şi sufletul, prin participarea la Sfintele Slujbe, în duminici şi de sărbători, şi în celelalte zile. De exemplu, la Ruscova, săvârşim, în fiecare vineri a postului Crăciunului, Slujba Paraclisului Maicii Domnului, urmată de Acatistul către Mântuitorul Iisus Hristos, catehezã timp de 15-20 minute şi Taina Sfântului Maslu. La aceste slujbe, sunt prezenţi foarte mulţi credincioşi care postesc şi se pregătesc pentru primirea Sfintei Împărtăşanii. Este important ca în acest post să ne curăţim şi sufletul de păcate, deoarece sufletele noastre, în această perioadă, se pregătesc să fie ieşlea din Betleem în care să se odihnească Domnul. Într-un ecfonis al Utreniei, preotul rosteşte: „Că Sfânt eşti Dumnezeul nostru şi întru sfinţi Te odihneşti şi Ţie slavă înălţăm...”. Iată că întru sfinţi, întru cei curaţi, se odihneşte Dumnezeu! Creştinii ucraineni, încă din cele mai vechi timpuri, se pregăteau şi duhovniceşte, dincolo de masa bogată care era pregătită, dincolo de toate obiceiurile şi tradiţiile care diferă de la o localitate la alta, adevăratul creştin îşi spăla şi sufletul prin Taina Spovedaniei, iar aceasta nu este o tradiţie care ţine de o regiune geografică sau de alta, ci este o *lege creştinească nescrisă*, transmisă din generaţie în generaţie, peste veacuri.

Biserica noastră nu a condamnat niciodată manifestările exterioare pricinuite de Naşterea Domnului, nici mesele bogate pregătite cu acest prilej, însă prioritatea creştinului ar trebui să fie, întâi, cea duhovnicească, iar, apoi, celelalte... Este important să ne imaginăm sau să ne întrebăm, ce anume îl face pe creştinul autentic să simtă Naşterea lui Iisus? Răspunsul este unul singur: Slujbele de la biserică, de pe parcursul celor trei zile, sunt deosebite, înălţătoare şi emoţionante. Fără biserică, Crăciunul sau orice altă sărbătoare ar fi doar mâncare şi băutură. Ori Mântuitorul Însuşi ne-a spus: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu.” (Mt. 4, 4). Iată, aşadar, hrana care ne umple sufletele de bucurii duhovniceşti, colindele care ne inundă inimile de la un capăt al satului la celălalt, programele sau concertele de colinde, organizate de biserică şi în biserică, toate acestea nu sunt altceva decât cuvinte care ne hrănesc, ne emoţionează, ne duc cu gândul la orăşelul Betleem, unde Domnul a binevoit să se nască, pentru ca, mai apoi, să ne mântuiască.

Chiar dacă nu este zi în care biserica noastră să nu fie blamată pe canalele media, totuşi să ne amintim că bisericii i-a dat Hristos puterea izbăvirii, bisericii S-a dat Hristos Însuşi, pentru ca prin biserică să fie împărtăşit creştinilor de pretutindeni, tuturor celor care vor să-L primească şi vor ca, măcar pentru câteva clipe, să-şi pună la dispoziţia Lui sufletele, ca acestea să devină ieslea cea din Betleem, în care Domnul s-a culcat şi s-a odihnit.

În comunităţile noastre ucrainene, din Ajunul Naşterii şi până de Anul Nou, oamenii se salută cu „Hristos se naşte!”, răspunsul fiind: „Slăviţi-L!”. Este un adevăr mărturisit în această perioadă, adevăr care trebuie să rămână un ghid permanent al vieţii noastre pământeşti, căci doar Lui I se cuvine „toată Slava Cinstea şi Închinăciunea, Amin!”.

pr. dr. Ioan IURCEA

Meridianele minunii din Betleemul Iudeii

E o noapte senină, cu vreme rânduită a consemna sfârşitul unui an calendaristic din istoria omenirii.

Pe cerul albastru, stele veghează asupra unui ţinut parcă adormit. E, în premieră, un loc de preambul celest ales, pentru ca, tăcând câteva clipe, glasul reverberant al pământului să poată apoi grăi în linişte limbile tăriei cerurilor, cele ce trebuiau să-şi spună cuvântul, la plinirea vremii, deasupra Betleemului Iudeii.

Cerul se derulează ca un cosmic ecran, în timp ce îngerii înaripaţi, îmbrăcaţi în strălucitoare lumină, îşi fac apariţia în formatul unui minunat cor. Tălmăcit pentru înţelesul pământenilor, este o psaltică plutire care consemnează cu duioşie darul de a da veste slavei lui Dumnezeu cel din ceruri, pacea pe pământ şi buna înţelegere între oameni. Totodată, din înălţimile cerului, pe trepte de meridiane ale graţiei divine, se pogoară într-un chip aparte raze de lumină care alcătuiesc o punte. Ea are rostul de a lega pentru totdeauna cele de sus cu cele de jos. Ele se opresc deasupra unui staul ce adăpostea în sărăcia lui pe drumeţii împlinitori ai poruncii Cezarului din Roma, pe Iosif şi Maria.

Pe fânul mirositor, în ieslea staulului găzduitor de oaspeţi, şade Pruncul Divin, pruncul Iisus, trimis pe pământ cu minunata solie, de a face cunoscut numele lui Dumnezeu, singurul vrednic de închinare, de a aşeza pacea pe pământ şi înţelegerea între oameni: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire” (Luca II, 14).

Câţiva dintre păstorii care îşi păzeau turmele în preajma acestui loc prind înţelesul. Ei îşi îndreaptă într-acolo obositele lor trupuri. Treziţi pentru totdeauna de rutina vieţuirii lor, plusează importanţa momentului, plecându-şi genunchii, depunând mărturia smeritei închinăciuni a sărăciei lor cu duhul. Alături de ei sosesc crai înveşmântaţi în frumoase haine, mânaţi de aceeaşi neostoită sete a iluminării lor, prilejuită de prezenţa pruncului Iisus. Îngenunchind, craii Îi aduc de departe belşugul caselor lor: aurul, smirna şi tămâia.

O sfântă întâlnire!...

De atunci, gândurile a milioane şi milioane de credincioşi se îndreaptă, se fericesc să priceapă că Betleemul din zilele noastre nu este numai târguşorul de altă dată, cu hanuri sărace, pe unde oştenii de drum lung îşi puteau găsi un adăpost, ci e mult mai mult decât atât. A devenit, ireversibil, un crez de viaţă creştină.

Într-adevăr, de atunci, Betleemul nu e locul îmbrăcat în măreţie trecătoare, prin care s-a făcut oamenilor bunătatea dumnezeiască a slavei, este însăşi Evanghelia născătoare în toată simplitatea, dar şi în toată măreţia ei. Într-adevăr, aici, Iisus Fiul lui Dumnezeu, se face Fiu al Omului şi, ca o premoniţie a firii sale smerite, primeşte să se nască într-o peşteră. Face aceasta pentru ca, smerindu-se El, să ridice prin smerenia Lui pe oamenii cei căzuţi în păcate şi neputincioşi a se ridica prin sinele lor.

Slava lui Dumnezeu şi pacea între oameni, două adevăruri trecute cu vederea ori uitate de omenire, la a căror înţelegere ne conduce minunea Betleemului. În cerc restrâns, ele au fost trăite aievea, vremelnic, acolo, într-un cadru discret, în preajma lui Iisus cel în iesle culcat şi în scutece înfăşat, aşa fiind binecuvântat de Dumnezeu în acele momente, prin corul de îngeri. Cei care s-au împărtăşit cu ele au fost craii de la răsărit, plecându-şi coroanele împărăteşti, pline de strălucire în faţa unui Împărat al împăraţilor, care sta în iesle. Înaintea Lui au îngenunchiat aceştia, dovedind că, indubitabil, cea mai puternică stăpânire omenească este aceea care începe prin smerenie în faţa lui Dumnezeu. Totodată, ei au adus cu ei ştiinţa lor, magii fiind învăţaţi din Persia. Au închinat-o Pruncului Divin, pentru a se vădi biblic că adevărata ştiinţă nu se trufeşte, nu caută la ale sale, ci se pleacă în faţa nevinovăţiei, teama de Dumnezeu fiind începutul înţelepciunii. Pe de altă parte, păstorii au adus ca dar sărăcia, iar ca ştiinţă, partea lor de neştiinţă.

Două mii şi ceva de ani, care ne despart pe noi cei de azi de vremea evenimentului biblic, trecut-au ca să arate întregii omeniri că pacea şi buna înţelegere a tainei s-au făcut cunoscute oamenilor în Betleemul Iudeii, întru traducerea vieţii de fiece zi. Pentru această metaformoză, s-a pogorât pe pământ Mântuitorul, pentru aceasta a trăit şi pentru aceasta s-a jertfit. Suflete vrednice de a fi iesle de odihnă pentru Domnul, mulţi creştini de pretutindeni, s-au consacrat, mai apoi, Iubirii născută din suferinţă, în vreme ce casele lor au devenit peşteri de proslăvire a lui Dumnezeu şi de pace între oameni.

Tot de atunci, venind prin Timp, numele celor purtători ai cinstei de creştin a împlinit în făcătoare de bine ecoul cântării îngereşti „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire”. Acest imn reverberează energetic meridianele minunii şi sensul păcii între oameni, face să tresalte inimi de pretutindeni în aminirea minunii din Betleemul Iudeii.

După ce vom termina de împodobit braduţii de Crăciun, vor trece pe la casele noastre colindătorii. Şi se poate că vom asculta şi Crivăţul ca fenomen meteo ce şuieră despărţirea de Anul vechi. Apoi, cu rânduială de trup şi de suflet, vom consemna în faţa meselor festive momentul calendaristic (şi nu numai) numit Revelion, conştietizând că, de fapt, suntem părtaşi coexistenţiali în raportul dintre cele 365 de zile trecute şi o zi din Anul Nou.

Mihai MATEICIUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210